27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7377 28 ՅՈՒԼԻՍ 1910 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 8 Août 1910 27me année N. 7377

ՏԷՐ ՆԻ ՅՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Գրուբիւնք եւ չեն տրուիր

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Կ. ՊՕԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

„ՄԵՆՔ ԵԿԵՐ ԵՆՔ ԶՄԵՐ ԷՐԻԿ ՁԵԶՄԷ ՑԵՏ ԱՌՆԵԼՈՒ

Փորիկ չարը Ոճիրի օղակներէց մէկն է. փորեցէք Ոճիր-օղակը եւ փորիկ չարը ինքնին կը մեռնի։ ՄԱՏ. ՍԱՐ

Ո՞րանց դուռը չէ գալիս, երբ հրաւիրակ ենք դնում տարիներով կուտակուած զէշ-ումները, իրար վրայ սմբարուած ոճիրները, միքանի ճարպոտների արտօնութիւն դարձած ազգային ջրերի մէջ ձուկ որսալը, և «ի խորոց սրտի» ասում են.

—«Աղբար, ո՞սկէ եկան սա դուրսեցիները մեր անգորրը վրդովելու»։

Այս օրհասական ճիչը յիշեցնում է մեզ մի շատ տեղին սրախօսութիւն։

Մէկ օր, տաճիկ կառավարութեան ոճիր-բռնութիւններից քայքայած ու հալածած, մի քանի խնուսցի տիկիններ՝ պատառուած հագուստով, ստորբրիկ, մեռնող քայլերով զրօսնում էին Ղարսի աչքի ընկնող մէկ փողոցի մայթի վրայ, որը հարուստ տեղացիների զրօսավայրն է ներկայացնում։

Սարսնական տիկինները իրենց ծանրաշին հագուստներով ու նազիկ ճեմով արգելքի էին հանդիպում այս գզգզած ու կեղտոտ խնուսուհիներից։ Չէ՛ որ նրանց չփնելով կարողէին հագուստներին կեղտոտել կամ հիւանդութեան մանրէներ հիւրընկալել։

«Օ՛, ի՞նչ է, այս դէռոները եկան մայթերն էլ ձեռնելիցս խլեցին», աւում է գեղանի Ղարսուհին՝ հովանոցը իր և խնուսուհու մէջ անջրպետ դնելով։

— Չէ՛, հանրմ տիկին, պատասխանում է խնուսուհին, մենք լէ չենք եկեր սոխաղներ ձեր ձեռքէն խլելու մենք եկեր ենք զմեր էրիկներ ձեր ձեռքէն յետ առնելու։

Այո՛, մենք դուրսեցիներս եկել ենք մեր էրիկները ձեզնից ետ առնելու։

Մենք եկել ենք մեր յափշտակած իրաւունքի տերը դառնալու։

Մենք եկել ենք ամեն ինչ իր տեղը դնելու։

Եւ մենք չենք կարող զգալ, որովհետեւ՝

— Պոլիսը, գաւառը սեղմած իր ճիրանների մէջ, քամում է նրա բարոյական և նիւթական բոլոր զօրութիւնը ու նրան՝ ոչ թողնում է առաջանալու և ոչ էլ խնամում է։ Ո՞ւր են գաւառի տուած հարկերը, տուրքերը, կտակները, բարեգործութիւնները։ Եւ այս ամենից յետոյ, Դաւթեան գործակալութիւնները, բնական է որ իրենց գոյութեան իրաւունքը կարող են պահել, ուստի, փոխանակ բարոյական ցուցմունքների առջեւ կարմրելու, դեռ իրենց ուսուցիչների օգտի անհրաժեշտութիւնը հրատարակել, այն էլ ձրի ռէկլամով։

Նա միջավայրի բնական ծնունդն է— Պատրիարքարանի քամբիւլայի անխուսափելի հետեւանքը։

Բայց «մենք եկեր ենք զմեր էրիկ ձեզնէ յետ առնելու»։

Եւ կառնենք, որովհետեւ «Մեծ անլեզու դասակարգը հանգչում է խոր թաղած, որպէս մի ֆենիքսաղէս, որը եթէ ուղէնայ գանգատիլ իր ցաւերից, երկրաշարժ պիտի պատահի»։

Իսկ նա գանգատում է, երկրաշարժի ցնցումները սկսել են, այդ դուք արդէն տեսնում էք, և ձեր ղղաձգութիւնը ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ այն «արդք օրհասականք ընդ հատանել ընդդէն հզորագոյնս կուին»։

ՊԼՏՐ Է ՎԵՐԱՖՆՆԵԼ, Ա.ԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ։

ՓԱՐԱՄԱԶ

ԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ԱԳՊԱԳԱՅԱՊԱՆՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՆԵՐԸ ԵՒ ՆԵԱՊՈԼԻԶՆԵՐԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԿԸ ԱՂԵՆ ԻՏԱԼԻԱՅԻ ՄԵԾ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ապագայապաշտները (Քիւբիւրիսթ) ստուգապէս Իտալիան տակն ու վրայ ընելու մէջ են։ Շնորհիւ այս ջղապիրկ ու յանդուգն արուեստագէտներուն Մնռեալներու Երկիրը աշխարհիս ամենէն կենդանի երկիրը պիտի դառնայ։

Անցեալին պաշտամունքին, Ուսուցիչներուն ու Ակադէմիաներուն բռնակալութեան դէմ մղուած այս ապստամբական շարժումը զոր Մարինէթթի (F. T. Marinetti) բանաստեղծը յառաջ բերած է Բարիզի Ֆիկառօ թերթին մէջ տարի մը առաջ երեւցած իր նշանաւոր Մանիֆէստով Օրըստօրէ կ'ընդլայնի և թեւակոչէն բոլոր արուեստագիտական և մտաւորական միջավայրերուն մէջ կը տարածուի։ Իտալական օրաթերթերը վիճաբանութեան երկար յօդուածներ հրատարակած են կապրիէլէ Տ'Անունցիոյի վերջին վեպին բացարձակապէս ապագայապաշտ յղացումին մասին, և Ապագայապաշտ նկարիչներու սալօնը բացուեցաւ Միլանի մէջ ամենամեծ յաջողութեամբ։

Ժողովուրդին մէջ տեսի լաւ տարածելու համար իրենց գաղափարները, Ապագայապաշտ Դպրոցին առաքեալները սկսած են ներկայացընել խիստ փայլուն շարք մը ապագայապաշտ երեկոյթներու՝ իտալական մեծ քաղաքներուն թատրոններուն մէջ։

Այս երեկոյթներուն առաջինը, Թրիէսթէի Ռոսէթթի թատրոնին մէջ մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ Այս բոլոր քաղաքը հայրենասիրական խանդավառութեամբ յուզուած՝ յաղթականօրէն ձեռքերու վրայ առնելով տարին այն երիտասարդ բանաստեղծները որ բնակչութիւնը հմայած էին իրենց մոլեգին երգերով, անկախ ամէն ակադէմիական դրօշմէ։

Միլանի մէջ, ապագայապաշտ երեկոյթը դէպի Լիրիք թատրոնը քաշեց հսկայ և ժողոովրդի ժողովուրդի հոսանք մը։ Մեծ պատերազմ մը եղաւ ասիկա, ուր ապագայապաշտ բանաստեղծները Մարինէթթի, Պոցցի, Բալաձէթթի, Մացցա և Քավաքիոլի փայլուն յաղթանակ մը տարին։ Երեկոյթին վերջաւորութեանը Մարինէթթի արտասանեց տող մը ի պատիւ Աղինաւի զօրապետին որ անարդարօրէն հրաժարեցուցաւ Աւստրիոյ դէմ արտասանած մէկ բուռն ճառին համար՝ իր զինուորներուն առջեւ։

Այս ապագայապաշտ տաղը, կառավարութեան և միապետութեան վատութեան դէմ անարգանքներով լեցուն, ահռելի աղմուկ մը յառաջ բերաւ։ Հանդիսականներէն մեծ մասը կրկնեց Մարինէթթիի կոչմէ արձակուած սա՝ արձագանգը «կե՛ցցէ պարերազմը, անկցի Աւստրիա»։ Եւ հանդէսին դերակատարները իրենց շարքը կապած թատերաբեմին վրայ ելան։ Բայց ապագայապաշտները ուրոնց համար «պատերազմը աշխարհի միակ առողջութիւնն է» մեծ թափով մը շարունակեցին իրենց ցոյցը Երբեակ Զինակցութեան դէմ, հասարակութեան մեծ մասին խանդավառ աղաղակներուն մէջ։ Ոստիկանական պաշտօնեաները թատերաբեմ արշաւեցին և Մարինէթթի ձերբակալուեցաւ, բայց անմիջապէս վերջը նորէն ազատ թողուեցաւ։ Այս լիշատակելի երեկոյթը խիստ մեծ արձագանգ մը ունեցաւ աւստրիական և գերմանական մամուլին մէջ։ Վիէննայի մեծ օրաթերթերը չվարանեցան իտալական կառավարութենէն մոլեգնօրէն խնդրելու հանդիսաւոր պատուհասիրութիւն մը որ սակայն չը շնորհուեցաւ։

Թուրինոյի մէջ, ապագայապաշտ երրորդ երեկոյթը «Իրեանիի պատերազմ մը» եղաւ։ Քաղաքական ամենէն ընդարձակ թատրոնին բեմին վրայ, Մարինէթթի և ուրիշ բանաստեղծներու հետ, երեցան նաև մեծատաղանդ հինգ երիտասարդներ՝ Պաքիոնի, Փառա, Պոնծանի, Ռուսսոլօ և Ռօմանի, որոնք իտալիոյ մէջ ի հանդէս ածեցին ապագայապաշտ նկարիչներու ցոյցը այնքան բուռն յեղափոխական ոգեւոր ապագայ բանաստեղծներու ցոյցը։ Այս ցոյցին միջոցին՝ ուր խօսուեցաւ ակադէմիոյ արուեստին, միզէոններուն, բրօֆէսէօրներուն, հնարանները դէմ, մեծ աղաղակ մը և անլուր ժխոր մը պայթեցաւ սրահին մէջ ուր խճողուած էին աւելի քան երեք հազար հոգի որոնց մէջ արուեստագէտները մեծ թիւ մը կը կազմէին։ Ակադէմիա Ալպերթինայի աշակերտները կողջունէին ապագայապաշտները ամենամեծ խանդավառութեամբ մինչ հասարակութեան մէկ մասն ալ կ'ուզէր լռեցնել։ Մեծ սրահը չուշացաւ պատերազմի դաշտ մը ըլլալ։ Բուռնցքի, գաւազանի հարուածներ դեռնայարկին և մասնաստեղներուն մէջ անթիւ խառնակութիւններ և կռիւներ։ Ոստիկանական միջամտութիւն, ձերբակալութիւններ, նուազած կիներ, ամբոխին ընդհանուր աղմուկին և անկարգութեան վայնասունին մէջ։ Թատրոնէն դուրս ելլելու պահուն հազարաւոր անձերու բանակ մը կազմուեցաւ ապագայապաշտներուն եռանէն, և երկար ատեն անոնց հետեւեցաւ քաղաքին բոլոր ճանապարհներուն վրայ։

Պայքարը շարունակուեցաւ փողոցներուն մէջ «կեցցէ՛ ապագայապաշտ դպրոցը, կեցցէ՛ Մարինէթթի, կեցցէ՛ն ապագ. նկարիչները» աղաղակներով։

Ուրիշ ապագայապաշտ երեկոյթներ ալ տեղի ունեցան Հռովմի, Նաբոլիի և Բալերմոի մէջ։

ՀՐԱՆՏ ՆԱԶԱՐԵԱՆՑ

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Համոզուած ըլլալով թէ ժողովուրդներու զարգացման գլխաւոր ազդակներէն մէկն ալ թատրոնն է, թէ մեր մէջ շատ անաւարտութեամբ վերաբերուած են թատրոնին հանդէպ, անով չեն հետաքրքրուիր այս պահուս, և այս պատճառով անոր ապագան ալ անորոշ է ու տարտամ, թէ անհրաժեշտ է մեր մէջ ալ ժողովուրդին մէջ դուրգուրանք սեղծել անոր մասին և միւս կողմէ թատրոնին բարձրացման մղում տալ։

Հայ թատրոնին բարձրացման մէկ քանի բաղձացողներս, փափաքեցանք այդ անտեսուած և տակաւին ստիպողական գործին մղում տալու նախաձեռնարկ ըլլալ՝ վստահ ըլլալով որ ամէն կարգի հայեր, — թատերասէր ու դերասան, սարեւեռագէտ ու ժողովուրդ,— կ'օժանդակեն այս օգտակար ձեռնարկին՝ իւրաքանչիւրը աշխատութեան և օգնութեան իր բաժինը բերելով։

Գործին ձեռնարկուելէ առաջ անհրաժեշտ ըլլալով որ ձեռնհաս անձերու կողմէ գաղափարներ և կարծիքներ յայտնուին հրապարակով՝ որպէս զի խնդիրին ու պայմանները լուսաբանուին և հանրութիւնը շահագրգռուի ձեռնարկին մասին, միւս կողմէ փափաքելով որ սկզբնական կեդրոն մը գոյութիւն ունենայ այդ վիճաբանութիւններուն համար, յարմար նը կատեցինք գործին հետաքրքրուողներու հետ խորհրդակցաբար պատրաստուած նախագիծ մը ներկայացնել հրապարակով։

Այդ նախագիծին համաձայն Հայ Թատերական Ընկերութիւնը անդամներու համար զուտ ոգեւորութեան ձեռնարկ մը չպիտի ըլլայ՝ որուն անոնք իրենց օժանդակութիւնը պիտի ընծայեն առանց փոխարէնի բան մը ապասելու, և ոչ ալ շահու ձեռնարկ մը պիտի ըլլայ՝ որ անդամներուն հատոյթի աղբիւր մը պիտի սեղծէ, այլ պիտի ըլլայ արդիւնաւէտ գործ մը՝ որուն անդամակցողները պիտի օգտուին իրենց բերած օժանդակութեան կրկնակի չափով։

Փափաքելի էր որ այս գերազանցապէս օգտակար ձեռնարկին համակիրները հետաքրքրեալ թերթ, ու միջոցով յայտնէին իրենց օժանդակելու պատրաստակամութիւնը կամ իրենց դիտողութիւնները որպէս զի երբ խնդիրը մէկ կողմէ լուսաբանուի հրապարակով, և միւս կողմէ երբ հարիւրի մօտ անձեր անդամակցելու իրենց պատրաստակամութիւնը յայտնեն, կարելի ըլլայ ընդհանուր ժողով հրաւիրել՝ ծրագրին վերջնական հանգամանք մը տալու և ընկերութիւնը կազմակերպելու համար։

Նախաձեռնողներու կողմէ
Ե. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ

ՆԱԽԱԾԻՐԱԳԻՐ

Ա. Հայ Թատերական Ընկերութեան նպատակն է թատրոնի միջոցով աշխատիլ ժողովուրդին- իմացական զարգացման, հայ թատրոնին բարձրացման մղում տալ և քաջալերել այդ մասին կատարուած ձեռնարկներ,

„ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (80)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԳՐՈՒԱԳՆԵՐ)

Դրեց՝ ՍԲՈՒԽԵԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԻՈՒԱԾ ՍԷՐ

— Ամօթ է մեզի տասնկ մարդ մը վար զարնել, կը պոռային, ազգերնուս պարծանք է, ասանկներն են որ օտարին առջեւ երեսնիս ճերմակ պիտի հանեն...

— Արդէն հարդ ե՞րբ իր մէջ երեւցող արժանիքները գիտցած է գնահատել և վարձատրել, կ'ողբար ուրիշ մը. հայուվայ ըսեր են նէ սա՞լ է...

Դիւտին լուրը երթալով մեծ համեմատութիւններ առաւ. Հ... գիւղին սահմաններէն դուրս ելաւ ան, պարտեցաւ, պարդարուեցաւ, ստանալով անանկ մանրամասնութիւններ զորս գիւտին հեղինակը իսկ մարքէն չէր կարող անցընել։ Վերջապէս հանրային ու ազգային այնպիսի հանդամանք մը ստացաւ, որ Արեւմուտք լրագիրը, իբրեւ ազգային շահերու հետամուտ մեծագիր օրգան, հարկադրուեցաւ, տոքթոր Մարկոսեանի բժշկական ուսումնասիրութեանցը մասին հակիրճ բայց կուռ յօդուած մը հրատարակել, նախ և առաջ խնամքը ունենալով իր խմբագիրներէն մէկը զրկելու երիտասարդ բժիշկին քով, ճիշդ ու որոշ տեղեկութիւններ քաղելու համար նոյն ինքն հնարիչին բերնէն։ Արդարեւ, որուն հոգին կը ցնծար տասնկ եբրեայներու և կացութիւններու առջեւ, քանի մը ժամ առաւ նստաւ խմբագիրը, իր կարծեցեալ գիւտին համար դիպուածաւ ընտրելով հիւանդութիւն մը— առանցքը իր աշխատութեանց և հետազօտութեանց— և գիտական բառերու և բացատրութիւններու տարափի մը տակ ջախջախելով իր ունկնդիրը, և անոր չը ըլլացած տպաւորութիւնը։

Մարդը նօթեր առաւ, շնորհակալութիւններ կմկմաց, գովեստներ թոթովեց և խոնարհութիւններով մեկնեցաւ, մինչ ամիրային թոռը ադին խնդալէն կը գալարուէր իր խուցին մէջ։

Ու յօդուածը երեւցաւ, Գիտական Աստխարհեն վերնագրով։ Նախ բուռն յարձակում մը եղած էր հայ բժիշկներուն դէմ, որոնց մեծագոյն մասը կը մեղանչէր իր ասպարէզին վասեմ կոչումին դէմ՝ զան լոկ չանագործական տեսակէտն առնելով։ Սակայն մխիթարական ցանցառ երեւոյթներ կային, որոնց մէկն էր տոքթոր Արշակ Մարկոսեան։ «Ամիրաներու այս շառաւիղը, կ'ըսէր յօդուածագիրը, իր Ոսկեղջիւրի ապարանքին անդորրութեանը մէջ ապաստանած, լոկ մնջիկ, գիշեր ցորեկ կ'աշխատի գիտութեան ամենավերջին բարձրութիւններէն մինչեւ ամենամրթին խորութիւնները իջնալով, և ահա սկսած է արդէն իր աքսութեանց արդիւնքը ձեռք բերել՝ առաջին յոյժ կարեւոր գիւտով մը, որ է խոչափողի վտանգաւոր հիւանդութեան մը դարմանը։ «Ցօդուածը կը վերջանար փքուռոյց դրուատականով մը երեւելի տոքթօրին հասցէին, ազգային պարծանք, փառք, պատիւ, շքեղ և արդիւնալից ապագայ, մարդկութեան բարերար, Հայն բառերով շաղուրուած։

Այս հրատարակութիւնը, որ թրքահայ առաջին թերթին մէջ երեւցաւ, մեծ արպաւորութիւն գործեց։ Ամէնուն բերանը տոքթոր Մարկոսեանին անունն էր, և անոնք որ խոչափողի հիւանդութենէն կը տառապէին՝ սկսան ազատ շունչ առնել, և նոյն իսկ անոնցմէ ոմանք մինչեւ Հ... գիւղ վազեցին՝ այդ նոր Բասթէօռէն իրենց սիրտին բուժումը հայցելու։ Տոքթորը, որ երբէք չէր կարծէր որ մամին ապրդուած միամիտ ուռա մը տասնկ ծանր համեմատութիւններ պիտի տանար, համոզեց այդ խեղճերը թէ գիւտը տակաւին չէր կատարելագործած, բայց թէ կատարելագործելուն պէս իրենց կեանքը պիտի փրկէր նախ։ Մարդիկը լալով, պաղատելով, ազօթելով մեկնեցան։

Ալ Հ... գիւղին մէջ գիւրին է երեւակայել այս յօդուածին առաջ բերած չլմորեցուցիչ տպաւորութիւնը. ամէնէն թերեւաւորները, խոշոր խոշոր բացատրութիւններով, լրագրին այս տողերը կարդացին և պապանձեցան. իրենց համար, լրագրի մը խօսքը ստուգութեան վերջակէտն էր, անառարկելի և անվերաքննելի։

— Տեսա՞ք հիմա, կը պոռային տոքթորին ձրի և ընչաստան պաշտպանները, ծ, հիչ իրաւ չըլլայ նէ Արեւմուտքը կը գրէ՞... Նայէ ի՞նչ կ'ըսէ՝ կոր, ազգին պարծանքը, փառքը, պատիւը... կեցցէ՛ս, կեցցէ՛ս ուրեմն տոքթոր Մարկոսեան...

— Բէք աղէկ ամա, կ'առարկէր ողջամիտ մէկը անդիէն, մեր գիտցածը սա է որ սա տոքթորը աղջիկը թեւը զարկած ամէն օր պտռելու կելլայ, եաղլրեա կ'երթայ, չեմ գիտեր ի՞նչ կ'ընէ. ե՞րբ ժամանակ կը գտնայ կոր գիւտեր ընելու, թոռա՞ֆ բան, թոռա՞ֆ...

— Մարդ ըսածդ հէ՛մ աշխատելու, հէ՛մ զուարճանալու է, կը արամաբանէր ուրիշ մը։

Մինակ զինքը չառ մտէն ճանչցող, իր մտքին ու հոգիին ունայնութեանը խորապէս ծանօթ բարեկամներն էին որ չմարսեցին այս հոկայական սուռը։

— Ծո խենգին, օյինպազին մէկն է անիկա, ըսին դիւրահաւաններուն, անոր բանը գործը զուարճութիւն, անոր ասբ քիթին խնդալ է։

Բայց երբոր Արեւմուտքի մէջ այդ սուտին նուիրագործումը տեսան, այդ թերեհաւատներն ալ վայրկեան մը իրենց կարծիքներուն մէջ ցնցուեցան։

— Սա մեր գիտցած Արշակը, ըսին իրարու, գիտական գիւտ ըրած ըլլա՞յ, զարմանալի, տարօրինակ բա՞ն։

— Է՛յ, ո՞վ գիտէ, աւելցուց ուրիշ մը, աշխարհքի մէջ երբեմն տասնկ անակընկալներ կ'ըլլան։

Բայց եաքէն, առաջին չլմորումը անցնելէ յետոյ, երբոր լրջօրէն մարդը սեղանին վրայ դրին, անդամատեցին անոր նկարագիրը, հոգին ճղեցին ու մէջը նայեցան, հասկցան որ հայ լրագրութիւնն ալ տիւբէ եղած էր այդ յաւիտենական հեգնողէն.

— Վա՛յ խեղճ հայ լրագրութիւն, վա՛յ, աւաղեցին, օյինպազներուն ձեռքը խաղալիք է եղեր։

(Շարունակելի)

Բ. Իր նպատակին հասնելու համար Հայ Թատերական ընկերութիւնը բեմ պիտի հանէ չինչ թատերախաղեր, պիտի կազմակերպէ հանրամատչելի ներկայացումներ և պիտի օժանդակէ դերասանական խումբերու։

Գ. Ընկերութեան անդամները իրաքանչիւր թատերական շրջանի համար պիտի վճարեն մէկ ոսկի՝ փոխարէն իրաւունք ունենալով այդ թատերաշրջանի ներկայացումներուն համար երկու ոսկիի զեղչակ ստանալու։

Դ. Այն անդամները որոնք մէկէ աւելի բաժիններ կ'արձանագրուին՝ իրաւունք ունին նոյն համեմատութեամբ զեղչակ ստանալու։

Ե. Որպէս զի կարելի ըլլայ գոնէ առաջին թատերաշրջանը ապահովել՝ Ընկերութիւնը գործի պիտի ձեռնարկէ առնուազն երկու հարիւր բաժին արձանագրուելէն ետքը։

Զ. Բաժնեվճարները այն ատեն միայն պիտի սկսին գանձուիլ՝ երբ արդէն երկու հարիւր անդամ արձանագրուած ըլլայ։

Է. Ընկերութիւնը առաջին տարիներու համար պիտի պայմանաւորուի զանազան թատերախումբերու հետ։

Ը. Իսկ երբ ընկերութեան թիւը հինգ հարիւրի հասնի ընկերութիւնը սեփական խումբ մը պիտի պահէ։

Թ. Առաջին թատերաշրջանէն գոյացած հասոյթը պիտի յատկացուի երկրորդ թատերաշրջանին՝ զայն աւելի կատարեալ ընելու համար։

Ժ. Ընկերութեանս գործերը պիտի վարէ ընդհանուր ժողովին կողմէ ընտրուած վարչական խորհուրդ մը՝ մանաւոր կանոնագրի մը համաձայն։

ԹԷՍԷԹԻԻ ՏՈՒՐՔԸ

Ելմտական նախարարութիւնը կարեւոր քայլ մը առնելու վրայ է։ Այս միջոցիս Պոլսոյ այլեւայլ կողմերը, պատերուն վրայ և խաներուն ու վաճառատուներուն դուռները ցուցակներ փակցուած կը տեսնէք։ Ատոնց մէջ նշանակուած են անուններ ու գործատեղիներ, ինչպէս եւ զբաղման տեսակը նոյն շրջանակին մէջ գործող առեւտրական ու վաճառական դասակարգերուն որոնց անունին առջեւ նշանակուած են զանազան գումարներ, սկսելով տասնաւոր թիւերէն մինչեւ հազարաւորներ։— Այս վերջին թիւերը ցոյց կուտան թէ ամէն մէկն ի՞նչքան տուրք պիտի վճարէ կառավարութեան, իբրեւ իր չափած տարեգումարէն Պեռութեան Գանձուն տրուած բաժին։

Ու վերջուկը սկսած է ամէն կողմ. խնդիրը ամէն դասակարգերու համար ալ հետաքրքրական է՝ նախ անոր համար որ տուրքի այս տեսակը բոլորովին նոր ուտարբեր է քան այն տուրքը որ կը գանձուէր ասկէ առաջ, իբր փոխարէնէ հանուած կամ տառուրը պատօրէն կիրարկելու՝ սկսելով շրջուն վաճառողներէն մինչեւ արհեստաւոր, խանութպան և մինչև ու բարձր վաճառականութեան այլ և այլ տեսակներովը զբաղող օսմանեան հայաստանը։

Երկրորդ՝ անոր համար որ այժմու պահանջուած վաճառականական տուրքը առանձնապէս անհամեմատ բարձր է քան հին։

Երրորդ՝ որ այս տուրքը պարտին վճարել ոչ միայն օսմանցի ժողովուրդի անհատներ, այլ նաեւ օտարազգիներ, եւրոպացիներ որոնք, ցայսօր զերծ էին «տեթէթի» տուրք վճարելու հարկէն, յոնլով գարիթիլպասիօն կոչուած առանձնաշնորհումին զոր կը վայելեն Տաճկատանի մէջ գործող Եւրոպացիներ՝ ըլլան մեծ, ըլլան պզտիկ գործառնութեան տէր։

Այս տուրքին գանձումը եթէ ապահովուի, Պետութեան Գանձը շատ մեծ գումարներ ձեռք պիտի բերէ տարուէ տարի, օսմ. երեւմուտքը ոչ միայն պիտի հաւասարակշռուի, այլ հասոյթի կարեւոր առատութիւն մը պիտի գոյանայ. ասոյանի է։

Բայց թէ ժողովուրդը ի վիճակի է այս նոր ու մեծագումար տուրքը վճարելու, որքան ալ բարեօժար գտնուի Սանմանադրական Սրկրի մը վայելուչ զոհողութիւնն յանձն առնել և դրամական սահմանեալ բաժին կամ հարկը տալ Պետական Գանձուն, որպէսզի միանգամ ընդմիշտ բարձրանայ նոյն Վարչութեան և հետեւաբար Պետութեան անտեսական վարկը։

—Կառավարութիւնը տուրք կը պահանջէ, կ'ըսէ ժողովուրդը. գլխուս վրայ տանք, չա՞տ ազէկ, բայց ուրկէ՞ տանք և ինչպէս տանք։ Շան չբրած՝ ի՞նչպէս այդ չահէն Պետութեան տուրք վճարենք, կը մտածէ հանգամ դասը որ հաղիւ ծայրը ծայրին կը բերէ, հաղիւ օրապահիկը կը ճարէ և ան ալ ի՞նչ նեղութիւններով ու հոգերով։

Եւ ժողովուրդը, աւելի քան ո՛ր և է պարագայի մէջ, իրաւունք ունի այս առարկութեան, և ցոյց տրուած մտահոգութիւնը աւելի քան երբեք հիմնաւոր ու արդար է։

Կառավարութիւնը ե՞րբ միջոցներ ստեղծեց ժողովուրդը եթէ ոչ հարստացնելու, գո՛նէ դիւրակեցութեան ճամբուն վրայ դնելու։ Ե՞րբ ապահովցուց՝ գործաւոր, արհեստաւոր, խանութպան, և ուրիշ տուրեւառիկ դասակարգերուն շահերը, որպէսզի կարողանան անարտունջ վճարել պահանջուած տուրքը։ Ե՞րբ լսուեցաւ որ այսինչ տեղ մեծամեծ չինութեանց ձեռնարկուեր է, հանրօգուտ ու շահաբեր գործեր կատարելու վրայ են, այսինչ երկաթուղին, այսինչ ճանուղին, կամ ճարտարագիտական ձեռնարկը սկսուած է և կամ արհեստներու, ճարտարարուեստի, բերքերու, հիւսուածքի, հանքային շահագործումի, գիտական՝ ելեքտրական՝ մեքենական ճիւղերուն մէջ ժողովուրդին անգործ դասակարգերուն—որոնք, աւա՜ղ, այնքան շատաւոր են—գործ, ապրուստ, հասոյթ հայթայթուած է մայրաքաղաքին մէջ կամ գաւառները։ Ի՞նչ ասաւ և ի՞նչ կը պահանջէ, կը խորհրդածէ ազգասիրտ մեծամանութիւնը սա ընդարձակ ու բազմամարդ մայրաքաղաքին ժողովուրդներուն, և իրաւունք ունի անշուշտ։ Իրաւ Տաճկաստանի մէջ անօթութենէ մեռնողներ չկան, կ'ըսենք (*) բայց պատառ մը հացը զոր կ'ուտեն շատերը՝ ինչպէ՞ս ձեռք ձգուած է, գիտե՞նք. և քանիներ, ինչքա՞ն հարիւրաւորներ գիտեմ որ օրը օրին՝ սեւը ներս ճերմակը դուրս կ'ապրին։ Անգործ՝ անթի՛ւ անհամա՛ր կայ, և իրաւ ալ հրաշքով է որ կ'ապրի այս հրաշագեղ երկիրին տակ գտնուող ժողովուրդը որ կը կոչուի Օսմանցի։

Նոր տուրքերը սահմանող ցուցակներուն, զորս վերեւ յիշեցինք, սարսռելը կայ ծանօթութիւն մը թէ այս տուրքերու քանակին նկատմամբ դիտողութիւն ունեցողները պէտք է մինչեւ մեկ ամիս պակասեալ իշխանութեան դիմեն իրենց բողոքը կամ դիտողութիւնը ներկայացնեն։

Մենք ալ որ, իբրեւ գրիչի մարդ, մինչեւ այսօր ո՞ր և է տուրք վճարելու պարտականութենէն ազատ էինք, ըստ օրինի, այժմ մեր անունին դիմաց տեսնելով յանկարծ 750 զրշ.ի տուրք մը, հետաքրքրուեցանք իմանալ թէ ո՞ւր պէտք է ուղղենք մեր բողոքը և տուգեցինք թէ պարտաւոր ենք դիմել Կ. Պոլսոյ նորահաստատ իւսակալութեան։ (**)

Մեր ժողովուրդին պզտիկ օգուտ մը ընելու դիտումով, պիտի փութանք մեր անձնական դիմումներուն ու հետապնդումներուն ընթացքը և արդիւնքը հրապարակել որպէսզի պէտք ունեցող էանաֆ դասակարգերը՝ իրենք ալ՝ դիւրութիւն ունենան իրենց բողոքը ուղղել և գոհացում ստանալ։

Առայժմ, սա նկատողութիւնը մեր ուշը կը գրաւէ թէ ենթադրելով որ առնուազն հարիւր հազար հոգիի անուններ կան այդ ցուցակներուն մէջ որոնցմէ նոր տուրք պիտի գանձուի, այդ հարիւր հազար հոգին միայն 200,000 զրշ. փուլի փարա, 500,000 զրշ. արձանագրութեան տուրք (գայթիկ) պիտի վճարէ, բացի ասոնց աւելորդ և անպէտ ծախքէն զոր իրաքանչիւր անձ պարտաւոր է ընելու՝ իր աղերսագիրը գրել տալու համար, և որ կը հասնի նուազագոյն հաշուով ուրիշ 500 000 զրշ. գումարի մը (մէկ աղերսագիրը գոնէ 5 զրշ. հաշուելով), բացի ուրիշ մանր ծախքերէ, թերեւս և ուրիշ փուլերու փոխարժէքէն, ինչպէս բացի այն անպէտ երթեւեկներէն և յարակից ծախքերէ որոնց հաշիւը ո՞ր և է վիճակագրութիւն չի կրնար ենթարկուիլ, բայց անհրաժեշտօրէն պիտի վճարէ Պոլսի աղքատիկ ժողովուրդին վիթխարի ու մեծ մասով դատարկ քսակը։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

(*) Բացի այն գաւառներէն ուր բազմաչարչար Հայը, այլեւայլ դէպքերու հետեւանքով, սովալլուկ կեանք մը կը քաշկռտէ, ինչպէս Կիլիկիան, ինչպէս Արեւելեան գաւառներէն Սասունը, Բաղէշը, եւն. եւն.։

(**) Բնա՛ նոր կազմակերպութեան, Կ. Պոլիս ալ, ինչպէս գաւառները, առանձին կուսակալութիւն կը կազմէ՝ իր պաշտօնական տարբաժանումներով։ Բաղաքապետն է նաեւ Կ. Պոլսոյ կուսակալ որուն պաշտօնատեղին է Այա. Սոֆիայի դէմ, Ատիէյի այն մասը ուր սկիզբները կը գտնուէր Լէլգաֆէ և ապա օսմանեան խորհրդարանը։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՎԷՃԸ

ՕՍՄԱՆԵՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ԶԳՈՒՇՈՒՄ

Ցուցակ պատրիարքարանի և Բ. Դրան մէջեւ յարաբերութիւնները բաւական ձգտեալ վիճակ մը ունին, և այս ընթացքով, վախ կայ որ տագնապը աւելի ծանր հանգամանք մը ստանայ։ Ցուցարէն և թուրքերէն օրաթերթերը այս առթիւ կծու լեզու մը կը գործածեն իրարու դէմ, Ցուցակ պատրիարքարանի կողմէ խիստ լեզուով գրած թագրերին ու գաւառները զրկուած շրջաբերականին պատճառաւ։ Ամէնէն աւելի բուռն և յարձակողական լեզու կը գործածէ ազգայնական «Թանին», որ առջի օրուան խմբագրականին մէջ Ցուցակ պատրիարքարանի վրայ գրելով «էնթրիկներու օճախ» կը յորջորջէ զայն։

*** Եանթոլիխոս Թահիսրոմոս կ'ըսէ թէ պատրիարքարանի թագրերը երեք պատճառներու համար մերժուած է. նախ՝ Սթամբուլիոթներու խնդիրը յիշուած էր, որոնք ներկայ կառավարութեան կողմէ չեն ճանչցուիր իբր քրիստոնեայ. երկրորդ՝ յոյն տարրին դրած հալածանքը առաջ բերուած էր, բան մը որուն համար չէր կրնար պատասխանատուութիւն ստանձնել Ցիլէրի պատրիարքարանը. երրորդ՝ թագրերին խմբագրութեան խիստ լեզուն, որուն, համար դայրոյթ յայտնած է դատական նախարարը։ Թանին դիտել կուտայ որ Սթամբուլիոթներու խնդրի մասին որոշ բան մը չէ ըսուած թագրերին մէջ, այլ ընդհանուր խօսքեր միայն։ Այդ Սթամբուլիոթները Դոնեայի և Տրապիզոնի կողմերը կը բնակին. ցեղեկսերը իր իւլամ կը ցուցնեն ինքզինքին և գիւղերը քրիստոնէական պատամունք կը կատարեն։

*** Թանին հետեւեալ պատասխանը կուտայ յունարէն թերթերուն. «Պատրիարքարանին դիրքը խնդրարկուի և աղերսարկուի դիրք մըն է միայն, ու այս դիրքին մէջ գտնուողներուն խնդագիրները պէտք է համապատասխանեն տէրութեան արժանապատուութեանը ու փառքին։ Դատական նախարարը խստիւ մերժած է թագրերը իր ընդհանուր ոճին համար և բան է թէ վերադիրեալ խնդիրներուն մասին պէտք չէր անորոշ լեզու գործածուիր։ Կը լսուանք որ ասկէ եւաքը տերութեան ուրիշ պաշտօնարաններն ալ արժանավայել կերպով կը վարուին հակառակութեան եւ ըմբոստութեան հետեւեալ պատրիարքարանին ու իրեն փոխանորդներուն հանդէպ։ Տերութեան համար այլ ևս պէտք է անգոյ նկատուի հոգեւոր պաշտօնեայ մը, որ այսպէս կը խանդուի իրեն չվերաբերած գործերու, և կը համարձակի քննադատել տերութեան քաղաքականութիւնը։ Գալով Ազգային ժողովին գումարման, Պատրիարքարանը պէտք է ազէկ գիտնայ թէ կառավարութիւնը մնա՛լ չի՛ յոյժարէ այդ ժողովին գումարումը։ Սահմանադրական կառավարութիւնը չի կրնար թոյլատրել բան մը որ մինչև հիմա գոյութիւն չէ ունեցած Օսմ. պատմութեան մէջ։ Զեղծումներու դուռ բացող առանձնաշնորհումներուն վրայ դեղում մըն ալ չի կրնար բարդուիլ։ Պատրիարքարանին չրջաբերականէն կը հասկնանք թէ գումարելիք ժողովը պարզապէս յունական Երեսփ. ժողովմը պիտի ըլլայ։ Տերութիւն մը չի կրնար ունենալ տեսակ տեսակ երեսփ. ժողովներ։ Երեսփ. ժողովը մէկ հատ կ'ըլլայ և անիկա ալ արդէն գոյութիւն ունի։ Թողալեա գլուխներ չուտեցնեն կրօնական առանձնաշնորհումներու խօսքերով։ Կրօնական առանձնաշնորհումներու հիմը Ֆաթին Սուլթան Մէհմէտ Խանն է։ Բայց ամէն ոք կրնայ գնահատել թէ ի՞նչ պիտի ըլլար վիճակը այն պատրիարքին որ Ֆաթին Սուլթան Մէհմէտ Խանի ժամանակ ասանկ շրջաբերական մը գրելու ըլլար։ Ալ ա՛չ ոք կրնայ հանդուրժել որ կրօնական առանձնաշնորհումներու վարագոյրին ներքև ծածկուելով՝ ազ ու ձախ յարձակումներ գործուին։ Եթէ առանձնաշնորհում գոյութիւն ունի, անոր չափը գիտնալու է։»

*** Բարիս պատասխանելով Թանինի բուռն յարձակումներուն, կը պահանջէ որ Պատերազմական Առեանը դատապարտէ Հիւսէին Ճահիտ, բան մը որուն կը սպասեն Թուրքիոյ բովանդակ Ցոյները և ամբողջ աշխարհ։ Բարիս դիտել կուտէ թէ ո՞ր իրաւամբ կը թոյլատրէ յոյն հրապարակագրի մը՝ նախատել Շէյխ-իւլ-Իսլամը և ըսել թէ թոյն են անկէ բխած խօսքերը։

ԿԱՅՍԵՐԻՆԸ ՄԱՆԱՆԴՈՅՈ ՄԷՋ

Բանի մը շաբաթէ ի վեր դէպ լուրեր կուգան Մակեդոնիայէն, կը գրէ Թան։ Պէտք չէ չափազանցել այդ լուրերուն կարեւորութիւնը։ Թրքական այս նահանգին մէջ այնպիսի սովորութիւններ կան հաստատուած, հոն ծագած մէջադիրներուն չուրջը այնքան շուտով աղմուկ կ'ելլէ որ, կացութիւնը հուսանաքար հեռագիրներուն բռնէն նուազ ծանր է։ Ամէն պարագայի մէջ, մեթոտի խնդիր է և ոչ սկզբունքի։ Թուրք կառավարութիւնը ձեռնարկեց անդորրութիւնը վերահաստատելու կայսրութեան այն նահանգներուն մէջ, ուր անիկա յանախ խանգարուած է։ Ասոր համար, պարզ միջոց մը կը ներկայանայ Թուրք կառավարութեան. զինաթափ ընել այն բնակչութիւնները որոնք տիսուր սովորութիւնը ունին խիստ յանախ զործածելու իրենց հրացանները։ Այսպէս զինաթափութիւն եղաւ Ալպանիոյ մէջ։ Զինաթափութիւն պիտի ըլլայ նաեւ Հօրանի մէջ։ Աւիկա ազգու և գիվելի միջոց մըն է։ Միայն Ալպանիոյ վրայ խօսելով՝ Թորզուտ Շեվքէթ փաշայի զորքերը հաւաքած են Գոլանովայի մէջ 544 հրացան և 1742 փամփուշտ, Բրիշթինայի մէջ՝ 40 հրացան 320 փամփուշտ, Շքոտարայի մէջ՝ 40,000էն աւելի հրացան։ Տրուած ըլլալով բնակիչներուն ռազմակոր բարքերը, օրինական բժիշկ մը հպատակելու անընդունակութիւնը, զինաթափութիւնը յայտնապէս առնուելիք լաւագոյն երաշխաւորութիւնն է։ Մակեդոնիոյ մէջ զինաթափութեան գործողութեանց սկսան նախ քրիստոնեայ Պուլկարներուն, Սերպերուն և Յոյներուն մէջ։ Սերպերը և Յոյները գրեթէ չեն բողոքած։ Ընդհակառակը՝ Պուլկարները ուժգին կերպով բողոքեցին։ Յուլիսի վերջը կը ծանուցուէր որ Սէրէզի գաւառին մէջ (Սելանիկի նահանգ) զորքերու ժամանումէն առաջ զէնքերը պահուած էին Սանտանոքիի կողմէն, որ ըսած է գիւղացիներուն. «Հրածա պիտի պատմէք և եթէ ձեզ չարչարեն՝ պիտի պատասխանէ՛ ձեզ։ Որովհետեւ արդար չէ որ միայն դուք զինաթափ ըլլաք, մինդեռ հրացաններ ու փամփուշտներ կը բաժնեն մահմեդականներուն և պոշնաքներուն։ «Սկիւպի մէջ ծանուցուեցաւ բազմաթիւ հրոսակումբերու երեւումը, որոնք տասնեակ հոգիներէ կազմուած են և նպատակ ունին գիւղացիները քաշալերելու դիմադրութեան և զէնքերը չյանձնելու։ Սահմանգլուխի պահակազօրքը աւելցուեցաւ։ Ալպանիոյ բանակէն անջատուած բազմաթիւ վաշտեր տեղւոյն վրայ հասած են։ Քանի մը ընդհարումներ պատահեցան զորքերուն և հրոսակումբերուն միջեւ։ Պուլկար կառավարութիւնը այն ատեն միջամտեց չափաւոր ձեւով մը։ Այս դէպքերուն առթած յուզումը հաշտի առնել պարտաւոր ըլլալով՝ Պոլսոյ դեսպանին հրահանգ տրուեցաւ Բ. Դրան ուշադրութիւնը հրաւիրել բարեկամաբար այն վտանգներուն վրայ, զոր Թուրք իշխանութեանց մեթոտները կը ստեղծեն Մակեդոնիոյ մէջ։ Սաֆիպաշի գաւառը ապարդիւն չուներ այն միջոցներուն դէմ, զոր օսմ. կառավարութիւնը ձեռք առած է Մակեդոնիոյ մէջ անդորրութիւնը վերահաստատելու համար։ Բայց կը կարծէ թէ այդ միջոցներուն գործադրութիւնը յոռի է, թէ խրոտութիւններ, վայրագութիւններ տեղի կունենան որոնք բնակչութիւնը կը մղեն լեռները փախչիլ կամ սահմանագլուխէն անցնիլ։ Այդ պատճառաւ Պուլկարիոյ մէջ վտանգալից դրութիւն մը կը տիրէ։ Վերջերս պաշտօնական զեկոյցի մը մէջ Լոնտոնի պուլկար դեսպանատունը կ'ըսէր. «Անգլիական ժամուը պիտի կռնայ տեղւոյն վրայ կատարել տալ քննութիւն մը այն յոռի վերաբերումին վրայ որուն կենթարկեն այս պահուս պուլկար խաղաղ բնակչութիւնը, պուլկար ապստամբներու դէմ ուղղուած օրէնքի մը պատրուակին տակ. օրէնք մը որ դեռ քուէարկուած չէ Մերակոյսէն և այ ալ վաւերացուած է Սուլթանէն։ Այդ բանէն մինչեւ Թուրքերուպուլկար յարաբերութեանց ձգտումը քայլ մը կար և այդ քայլը առնուեցաւ չափազանց փութկոտութեամբ։ Պուլկար կառավարութիւնը, հանրային կարծիքին Թարգման հանդիսանալով, երեք բանի համար կը գանգատի. Նախ հանդէպ օրէնքին զինաթափութիւնը խստութեամբ կատարուիլը և խաղաղ բնակչութեան վրայ գործադրուիլը այնպիսի բաներու, որոնք պէտք էր որ կիրարկուէին միայն ապստամբ հրոսակախումբերուն վրայ։ Յետոյ՝ այն խստութիւնները, որոնց տեղի կուտայ զինաթափութիւնը, վերջապէս միջոցին միակողմանի հանգամանքը որով միայն քրիստոնեաներուն դէմ կը գործադրուի եւ կը ինայուի մահմեդականներուն։ Առաջին կէսին վրայ Թուրք կառավարութիւնը կրնայ անկեղծօրէն պատասխանել թէ ընդհանուր զինաթափութիւնը հիանալի զգուշութիւն մըն է։ Միւս երկու կէսերուն վրայ դժուար է հաստատել թէ ծայրայեղութիւններ գործուած չեն։ Բայց աւելի մեղմացուցիչ պարագաներ կան։ Վերջին անգամ Ալպանիոյ մասին թափուած ճիգը կը հարկադրէ կամ զէթ կը թելադրէ իշխանութեանց՝ որոշ վերապահումներ Մակեդոնիոյ մահմէտականներուն նկատմամբ։ Գալով տեղական օրկաններուն, ապատագրուած չեն պայքարի անցեալի մը բեռէն, և ասիկա շիտակը բաւական բնական է։ Սակայն՝ օսմանեան կառավարութիւնը, իր ծրագիրը գործադրելու համար, պարտաւոր է խլոյս տալ այդպիսի մեղադրանքներէ։ Եթէ Մակեդոնիոյ մէջ միայն քրիստոնեաները զինաթափ ըլլային, գիտի կրնար հասարակաց պնդելու թէ Մահմէտականները չի պիտի փրկուին իրենց ուժը չարաչար գործածելէ։ Այն լուրը թէ ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ, որուն ուղղամտութիւնը և պատրաստութիւնը ընդհանրապէս գնահատուած են, մեկնած է Մակեդոնիա, լաւագոյն նշան մըն է։ Պուլկարներու կողմէն կը ծանուցուի թէ Պ. Բարրիքօֆ, չափաւոր և հեռատես մարդ մը, կարեցեցնելով իր արձակուրդը, վերադարձած է, արագին գործոց վարչութեան ղեկը ձեռք առնելու համար։ Օրինաւոր է ուրեմն յուսալ թէ Թուրքիա և Պուլկարիա, որոնք ընդհանուր չահեր ունին և ալ աւելի պիտի ունենան ապագային՝ իրարու հետ չպիտի գժտուին այնպիսի մեղադէպերով, որոնց ծանրութիւնը չափազանցուած է հեռագիրներուն կողմէ։

*** Կէսկէսէի Պուլկարները մի թիւ մը գումարելով, հետեւեալ որոշումները առած են.— Ա. Օրինակելի պահի ենթարկել ամէն անոնք, որոնք հրոսակումբեր կը կազմեն՝ հանրային անդորրութիւնը խանգարելու համար։ Ա. Բրնակչութեան ապակցութիւնը տեղական իշխանութեանց, հրոսակումբերը զոպելու և ամէն օգնութիւն մերժելու անոնց։ Գ. Կառավարութենէն խնդրել որ անաչառութեամբ գործադրուի զինաթափութիւնը և հրոսակութեան զսպուիլ։

ՕՍՄ. ՓՈՒԼԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿՆԳՈՒԱԾ

Բարիզէն Լա Փիւրիի կը հեռագրեն թէ վեց միլիոն ոսկիի օսմ. փոխառութիւն մը կնքուած է Բրէսի Իմսպիրիէ, Պանք Պէնարի և Լուի Տրէյֆիւսի միջեւ, պետական գանձուն համար չա՞նպատաւոր պայմաններով։ Ճավիտ պէյ Պերլին մեկնած է երէկ։

*** Միւս կողմէ Տէհօն-Թիւրէ կը ծանուցանէ թէ Ճավիտ պէյ Բարիզ գնուած միջոցին հաստատուած է Պ. Ռուվիէի հետ, որ ֆրանսական դրամատէրերու ներկայացուցիչն է։ Ճավիտ պէյ, Բարիզէ մեկնիլ առաջ, կառավարութեան հեռագրած է փոխառութեան կնքումը։ Ելմտական նախարարին Պերլին և Վիէննա այցելութիւնը առնչութիւն ունի սա խնդրին հետ. գերմանական նաւերու գնում, նաւարանպատակներէ գանձուելիք բժշկութիւնի տուրքին համար բանակցութիւն, մաքսային հարիւրին չորս յաւելումը և քրիստիանոներէն մէկ քսանին ընդունումը, որուն հաստատութիւն յայտնած են ֆրանսական և անգլիական կառավարութիւնները։ Ճավիտ պէյ, Վիէննայի մէջ եպարքոս Հագգը փաշայի հետ տեսակցելէ յետոյ յառաջիկայ երեքշաբթի Պոլիս պիտի դառնայ ուղղակի։

*** Թուրքերէն թերթ մը կ'իմանայ թէ ելմտական նախարարութիւնը Սալոնիկի Պանքային հետ բանակցութեան մէջ է հարիւրին հինգ ու կէս տոկոսով փոխառութիւն մը կնքելու համար։

ԵՒՆԻՒ ՃԱՄԲԻՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Քաղաքապետութիւնը որոշած է եղիպ ճամբի հրապարակը ընդարձակել։ Նախարաց Խորհուրդը հաւանութիւն յայտնած է և կայս. իրաւէ մըն ալ կը վերադարձնէ այդ որոշումը։ Մզկիթին դիմաց գտնուող երկու կարգի վրայ խանութները գնուելով պիտի փլցուին։ Մզկիթը տեսնուելուն արգելք եղող կոչկակարներն ալ պիտի փլցուին, պզտատան լայնցնելու համար։ Մօտերս աշխատութեան պիտի ձեռնարկուի։

ԳԱՎԱԼԱՑԻ ՄԻՋԱԳԷՊԷՆ

Սելանիկէն Յուլիս 25 թիւով կը գրեն.

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆ (133)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴՈՒՄԱՅ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ԿՐԻՍԹՕ

Ժ.

ԻՏԱԼԻԱ.— ՍԻՆՊԱ ՆԱՒԱՋԸ

Պահ մը լռութիւն տիրեց, մինչ Սէմպան մտածումներուն մէջ թաղուեցաւ, որոնք միշտ իր միտքը գրաւած էին նոյն իրէ խօսակցութեան առեն։ Ցիրանց այդ անլեզանքին անձնատուր եղաւ, որուն մէջ կ'իյնայ մարդ, երբ ընտիր ծիսախում գործածէ. կարծես ծուխին հետ կը ցնդին մտքին բոլոր վշտերը, և ի փոխարէն, ծխողը հոգեկան երաշներ կը տեսնէ։

Ալի բերաւ սուրճը։

—Ի՞նչպէս կը գործածէք սուրճը, հարցուց անծանօթը. Ֆրանսական թէ թրքական ձեւով, թանձր թէ թեթեւ, շաքարո՞ւ թէ շաքարը քիչ, եփուած թէ եռացած, ինչպէս որ կ'ուզէք. ամէն տեսակէն պատրաստուած կայ։

—Թրքական սուրճէն կ'ախորժիմ, պատասխանեց Ցիրանց։

—Իրաւունք ունիք, գոչեց ասպնջականը. ասիկա կ'ապացուցանէ թէ արեւելեան կեանքին յարմարութիւն ունիք։ Ա՜հ, արեւելքցիները այնքարիւ միակ մարդիկն են որ ապրելու եղանակը գիտեն։ Դալով ինծի, Բարիզի մէջ գործերս աւարտելէ յետոյ, արեւելք պիտի երթամ՝ հոն մոռնելու համար, յարեց Սէմպա, այն եզական ժպիտներէն մէկովը, որոնք երիտասարդին աչքերէն չէին վրիպեր։ Եթէ այն ատեն ուզէք զիս տեսնել, պէտք է Դահիրէի, Պաղտատի ու Սպահանի մէջ փնտռտիք։

—Իրա՛ւ, որ այնքարիւ ամէնէն դիւրին գործը պիտի ըլլայ առ, ըսաւ Ցիրանց. կարծեմ թէ արծուի թեւեր կը բուսնին մարմնոյս վրայ, և այդ թեւերով պիտի կարենամ աչխարհիս չրջանը ընելու քանը չորս ժամուան մէջ։

—Ա՜հ, ա՜հ, հաչիչին ազդեցութիւնն է. ուրեմն բացէք ձեր թեւերը և երկնային գաւառներու մէջ սաւառնեցէք. մի՛ վախնաք բնաւ, քանի որ կը հսկեն ձեր վրայ. եթէ երբեք ձեր թեւերը իբարի թեւերուն պէս արեգակէն հալին, մենք պատրաստ ենք ձեզ ընդունելու։

Այն ատեն Սէմպա արաբերէն լեզուով քանի մը խօսք ուղղեց Ալիի, որ հնազանդութեան չարժում մը ընելով, ետ քաշուեցաւ, առանց հեռանալու։

Դալով Ցիրանցի, տարօրինակ կերպարանափոխութիւն մը առաջ եկած էր անոր մէջ Ցերեկուան ֆիզիքական ամբողջ յոգնութիւնը, իրիկուան դէպքերուն պատճառած բոլոր մտահոգութիւնը փարատած էին հանդստեան առաջին պահուն, երբ մարդ քնանալու փափաք չի զգար տակաւին։ Ցիրանցի մարմինը աննիւթական թեթեւութիւն մը կրտանար, միտքը անհաւատալի կերպով կը պայծառանար, զգայարանքները կը կրկնապատկէին իրենց կարողութիւնները. հորիզոնը հեռահեռ կ'ընդարձակուէր, բայց ոչ այն մռայլ հորիզոնը, որուն վրայ տարտամ ծաղսափ մը կը սաւառնէր և զոր քունէն առաջ տեսած էր, այլ կապոյտ, թափանցիկ, ընդարձակ հորիզոն մը, ծովուն բովանդակ կապուտակութեամբը, արեւուն զանկներով և զեփիւռին խնկաւէտութեամբը. յետոյ նաւաձներու երգերուն հետ կը լսուէին խիստ պայծառ ու վճիռ երգեր, որոնցմով ասատուածային ներդաշնակութիւն մը պիտի յօրինուէր, եթէ կարելի ըլլար նօթագրել։ Ցիրանցի աչքին կ'երեւար Մոնթէ-Քրիսթօ կղզին, ո՛չ թէ ալիքներուն վրայ ծփացող խութի մը պէս, այլ անապատին մէջ կորսուած ոսկեսիի մը նման. քանի՛ նաւակ կը մօտենար, երգերը աւելի կը շատնային, որովհետեւ կանարդիչ ու խորհրդաւոր ներդաշնակութիւն մը այդ կղզիէն դէպի Աւստուած կը բարձրանար. կարծես թէ Լօրէլէյի պէս պարիկ մը կամ Ամֆիոնի նման կախարդ մը կ'ուզէր հոգի մը տանիլ հոն կամ քաղաք մը շինել։

Վերջապէս նաւակը ծովեզերքին մօտեցաւ, բայց առանց ճիգի և առանց ցնցումի, ինչպէս չրթունքները չրթունքներու կը դպին. Ցիրանց քարայր մտաւ, մինչ երաժշտութիւնը կը շարունակէր։ Վար իջաւ կամ իրեն այնպէս թուեցաւ որ քանի մը տասիճան վար կ'իջնէր, այն զով ու խնկաւէտ օդը շնչելով, որ Սիրսէի քարայրին չուրջը պատած է, այնքան բուրմնաւէտ ու կրակոտ որ մարդուս երազել կուտայ և զգայարանքները կը գրգռէ։ Ցիրանց նորէն տեսաւ քունէն առաջ տեսածները, տարօրինակ ասպրնջական Սէմպայէն սկսեալ մինչեւ համր ծառան՝ Ա ին. յետոյ ամէն ինչ ցնդեցաւ և չփոթ դարձաւ իր աչքերուն առջեւ, մագական լապտերի մը վերջին տատերերուն պէս. ու ինքզինքը գտաւ արձանները զարդարուած սենեակին մէջ, որ այն հին ու ազատ լամբարներէն մէկովը լուսաւորուած էր, որոնք գիշերային քունին կամ հեշտութեան վրայ կը հսկեն։

Մրուշոյն արձաններն էին, հարուստ ձեւերով, լաբշութեամբ և բանաստեղծութեամբ ստեղծուած. մազնիսական աչքեր, յայրատ ժպիտներ և առատ մազեր ունէին անոնք։ Երեք մեծ աղիները կը ներկայացնէին այդ արձանները. Բրրինէ, Կղեոպատրա, Մեսալին. յետոյ այդ անպատկառ ստուերներուն մէջ, պայծառ շղի մը պէս, Ոլիմպոսի վրայ գտնուող քրիստոնէական հրեշտակի մը նման կը սպրդէր. կարծես անոր կուսական ճակատը կը քաղարկէր մարմարիոնի պղծութեան ներքեւ։

Ցիրանցի այնպէս թուեցաւ որ այդ արձանները իրենց տարփանքը նուիրած էին միակ մարդու մը, և թէ այդ մարդը ինքն էր. անոնք կը մօտենային իր անկողնին, ուր երկրորդ քունի մը վրայ կ'երազէր. արձաններուն ոտքերը անշարժացած էին երկար ու ճերմակ պատանեաններուն տակ, լանջքերնին հոլանի մազերնին ալեծածան, այնպիսի դիրքի մը առած, որուն առջեւ առատաձները տեղի պիտի տային և սուրբերը պիտի դիմադրէին. անոնց անոշոտ և կրակոտ նայուածքները կը նմանէին օձի մը կողմէ թունաւոր մը վրայ ձգուած ակնարքին։ Ցիրանց այդ նայուածքներուն կ'ենթարկուի ինքզինքը, որոնք գրկախառնութեան պատցաւագին էին, և հեշտալից համբոյրի մը հանգոյն։

Ցիրանցի այնպէս թուեցաւ որ աչքերը կը գոցուէին, և իր շուրջը ձգած վերջին նայուածքին մէջն կ'ընդունարէր այն ամէն մարդիկ, որ երկրորդ քունի մը վրայ կ'երազէր. արձաններուն ոտքերը անշարժացած էին երկար ու ճերմակ պատանեաններուն տակ, լանջքերնին հոլանի մազերնին ալեծածան, այնպիսի դիրքի մը առած, որուն առջեւ առատաձները տեղի պիտի տային և սուրբերը պիտի դիմադրէին. անոնց անոշոտ և կրակոտ նայուածքները կը նմանէին օձի մը կողմէ թունաւոր մը վրայ ձգուած ակնարքին։ Ցիրանց այդ նայուածքներուն կ'ենթարկուի ինքզինքը, որոնք գրկախառնութեան պատցաւագին էին, և հեշտալից համբոյրի մը հանգոյն։

Ցիրանցի այնպէս թուեցաւ որ աչքերը կը գոցուէին, և իր շուրջը ձգած վերջին նայուածքին մէջն կ'ընդունարէր այն ամէն մարդիկ, որ երկրորդ քունի մը վրայ կ'երազէր. արձաններուն ոտքերը անշարժացած էին երկար ու ճերմակ պատանեաններուն տակ, լանջքերնին հոլանի մ

րեն Օսմ. Լոյտի, «Ֆրանսական հիւպատոսը Կ. Պոլսոյ դեսպանատան ամրակազիր մը յղելով՝ բողոքած է Դավալայի իշխանութեանց դէմ։ Ներքին գործոց նախարարը, որ հոս կը գտնուի, հրամայած է քննութիւն կատարել. կ'երևայ թէ անոր հրահանգներուն համաձայն՝ պաշտօնակից եղած են Դավալայի գայմագամը և պատժի ենթարկուած են ոստիկանական պաշտօնեաները։ Միւս կողմէ թուրք իշխանութիւնները կը պնդեն որ քննութիւն մը կատարուի երկու Ֆրանսացիներուն՝ Պ. Բիքառի և Պ. Ռէյնաքի մասին, ոստիկանական պաշտօնեաները նախատած ըլլալուն համար։ Դիտելի է որ ձեռնհաս չրջանակներու մէջ սա կարծիքը կը տիրէ որ Ֆրանսացիները ոչ է յարձակում չեն ըրած։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԻՐԻԱՆԸ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ հաստատ չընծայուիր այն տեղեկութեան, որուն համաձայն, եպարքոս Հագգը փաշայի եւ Աստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար պրոն Լրէնթալի միջև տեղի ունենալիք տեսակցութիւնը կը ձգտի Թուրքիան մացնել Սրբոյ Զինակցութեան մէջ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌԱՐԱՍՏԱՂ

Երէկ առաւ Համիտիէ յաձուորակով մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ այն օսմ. պատուիրակութիւնը, որ ներկայ պիտի գտնուի Փարատաղի Նիքոլա իշխանին գահակալութեան յիսնամեակին և Թագաւորութեան հռչակման հանդէսներուն։ Պատուիրակութեան նախագահ Հիւսէին Հիլմի փաշայի հետ կը գտնուին երկու սպայ։ Պատուիրակութեան կ'ընկերանայ նաև Դարատաղի գործակատարը։

ՓՈՔՐ ԱՍԻԱՅԻ ՍԵԼՍԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ

Նիւ-Եորքէն քաշուած հեռագրի մը նայելով, կը հաստատի որ Նիւ Եորքցի դրամատէրներու խմբակ մը պատրաստ է 100 միլիոն տոլար դրամագլխով երկաթուղի գիծեր շինելու Ասիական Թուրքիոյ մէջ, և Բիւրխասանի, Եփրատի և Տիգրիսի հովիտներուն մէջ քարիւղի հանքերը շահագործելու համար։

ԳԱԼՊՏԻՆ ՔՈՍԹԱԴԻՆ

Պերլինէն Թակպլաթի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը ընդարձակ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ պատմի քմիթէի մասին։ Այդ ընկերակցութիւնը չատ դրամ առած է Շերիֆ փաշայէն։ Անդամներէն Բիզա Նուր պէյ կ'ուզէր ներքին գործոց նախարար ըլլալ, իսկ Մաւսթաֆա Նաթիգ ալ՝ պատերազմական նախարար։ Ամենէն աւելի գործունդամն է Համիտի խանիչներէն Բէյմլ, որ փախստական է հիմա։ Պազմի քմիթէն դէն նպատակ ունէր սպաններու Մահմուտ Շեվքէթ փաշան, Նէձիմտին պէր եւ Թալաթ պէյը։ Ձ. վիա պէյ չկար սպաններուլիք մարդոց ցանկին մէջ, ապագայ փոխարութեանց մասին օգտակար ըլլալուն համար։ Քմիթէին ծրագրած խռովութիւնը Բամազանի տեղի պիտի ունենար Ժաթիւի կողմերը, ներքնակ Թրքուհիներու միջոցաւ, որոնք սիկառ պիտի ծխէին։

ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆօսի կ'բսէ թէ Տէրսիմի երեսփոխան Լուտֆի Ֆիքրի պէյ Խորդրդարանի յառաջիկայ նատաշրջանին՝ նոր կուսակցութիւն մը պիտի կազմէ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Թուրքերէն թերթ մը կ'իմանայ թէ օսմ. կառավարութիւնը բանակցութիւն կը կատարէ՝ 18,500 թօն տարողութեամբ ուրիշ զրահաւոր մը գնելու համար։

*** Գերմանիայէն գնուած երկու զրահաւորներու սպաները և նաւաղները երէկ մեկնեցան։ Այդ զրահաւորները օգոստոս ամսուն վերջերը մայրաքաղաքս պիտի ժամանեն։

ԽՏԻՎԼԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Խտիվլին հիւանդութիւնը ծանուցիչք տակէ առաջ։ Գերման թերթ մը յայտարարած ըլլալով թէ Խտիվլին հիւանդութիւնը ծանր է, մեծ յուզում առաջ եկած է Եգիպտոսի մէջ։ Ապաքինման համար աղօթքներ կարդացուած են բոլոր մզկիթներուն և եկեղեցիներուն մէջ։ Եգիպտոսէն հազարաւոր հեռագիրներ կը հասնին Կ. Պոլիս, Խտիվլին ուղղուած։ Խտիվլին առողջական վիճակը լաւ է։

ՄԻԹԱԴԻՊ ՀԱԼԻՊԻ ՄԷՋ

Հալէպի «Էլ-Շիպ» թերթին բանին նայելով, ծանր միջադէպ մը պատահած է այդ քաղաքին մէջ։ Մաղարիր Թալլն ուրթը աւազակներ, երկար դաշոյններով զինուած, Թէլիլ Թաղը արշաւած և իրենց դէմը ելլողները անխիղճ վիրաւորած են։ Այսպէս երեք չորս անձեր ծանր վերքեր ստացած են։ Ոստիկանական պաշտօնեաները դէպքին վայրը հասնելուն պէս, աւազակները խոյս տուած են։ Սակայն աւազակներէն վեց հոգի ձերբակալուած են յետոյ։ Միւս երկուքը փութով կը փնտռուին։

ՎԱՆԻ ՆՈՒՍԱԿԱԼԻՆ ԴԷՄ

ՄԱՀՄՈՒԴԻԿ ՄԸ ՁԵՒՈՂԱԾ

Քիւրտ աւազակներու պետ Մահմանը Սարա, երեսուն հոգիի գլուխ անցած, յուլիս 9ին կրակ բրած է Անճաք գիւղին վրայ, կարձելով թէ քննական պաշտի եկած կուսակալը հոն կը գտնուէր։ Երկու ռասիկան զինուորներ սպաննուած են այդ հրացանաձգութեան միջոցին։ Հինգ ոստիկան-զինուորներ ալ վիրաւորուած են։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍՈՒԼԹԱՆԱՏԱՆ

Պալկան տէրութիւններէն մէկ քանին Բ. Դրան զեկուցած էին թէ համամիտ չեն կրնացի երեսփոխաններու թեկնածութեան, հեղինէ խորհրդարանին ընտրութեանց առթիւ։ Պալկան միւս տէրութիւններն ալ նոյն յայտարարութիւնը ըրած են, աւելցնելով որ այդ մասին հաւաքական դիմում մը պիտի ընեն Աթէնքի դեսպանին մօտ։ Մնաց որ, Պ. Վէնիզէլոս յայտարարած է թէ չպիտի ընդունի երեսփոխանութեան պաշտօնը, եթէ ընտրուի, Ցունաստանի քաղաքական կացութիւնը չկնճռոտելու համար։

*** Դարիսի կուսակցութեան պետը Լօքալ Անձակիրի թղթակցին յայտարարած է թէ քաղաքացիներու իրաւունքն է կրնացիներու երեսփ. թեկնածութիւնը առաջարկել։ Ոչ թէ կառավարութեան այլ Երեսփ. Ժողովին կ'ինայ ընտրութիւնները վաւերացնել։ Հելլէնական պաշտօն մը ընդունելու համար պէտք է հրաժարիլ կրեսացիներէն։

*** Պ. Վէնիզէլոս Թրիւմթի մէջ ըրած յայտարարութեամբ յոյս յայտնած է որ Կրեսացիները չպիտի պնդեն հելլէն Խորհրդարանը երեսփոխաններ դրկելու մասին և թէ Կրեսէի գործադիր իշխանութիւնը ամէն ինչ պիտի ընէ, այդ բանը արգիլելու համար։

*** Ֆօճի հեռաւեալը կը գրէ. «Հելլէն կառավարութիւնը տեսնելով որ Թուրքիոյ կողմէ տրուած պաշտօնական խոստումները՝ պոյքոթը դադրեցնելու մասին՝ չեն իրագործուիր, Աթէնքի մեծ տէրութեանց դեսպաններուն դիմած է, յայտարարելով որ եթէ պոյքոթը չդադրի մէկ քանի օրէն, պիտի ստիպուի իր արժանապատուութեան համաձայն միջոցներ ձեռք առնելու։» Թանկին պատասխանելով յունարէն թերթին, կ'ըսէ թէ ինք ալ հակառակ է պոյքոթին, բայց օսմ. ժողովուրդին առնչութիւնը Ցունաստանի նը-կատմամբ՝ հեռացնեն կ'աւելնայ և այդ պատճառաւ, պոյքոթը չի դադրիր, թէև վերջերս մեղմացած ըլլայ զգալապէս։ Թուրք թերթը ընդունելով հանդերձ թէ յունական մամուլը իրաւունք ունենայ բողոքելու պոյքոթին դէմ, գիտել կուտայ որ եղած պատնէշներուն կարեւորութիւն չընծայեր։

ՀՕՐԱՆԻ ԱԳՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Դամասկոսի թերթերը նոր մանրամասնութիւններ կը բերեն Հօրանի ապստամբութեան մասին։ Ձէպէլը Տիւրզիի կորդ մը ցեղերը հաղա չէին ապրեր Պարի-Էսքի Շամ գիւղերու բնակիչներուն հետ։ Այդ լեռնականները յարմար առիթ մը դտնելով՝ վրէժ լուծելու համար, 5000 հոգիով յարձակած են Կաֆէմ գիւղին վրայ։ Այդ տեղեկութիւններէն կը հետեւի որ եղած ուարաուութեան դէպք մըն է պարզապէս։

*** Մակրէպէ և չրջականները գտնուող Տիւրզիներուն թիւը 15,000ի կը հասնի։ Վերջին տեղեկութիւններու նայելով, կարաւանի մը վրայ յարձակած ու կողոպտած են։

*** Հօրան զրկուած արշաւախումբին հրամանատար Սամի փաշա, առջի օր, մայրաքաղաքս մեկնեցաւ դէպի Իզմիր, հանկէ Հօրան երթալու համար։ Սամի փաշայի հետ կը գտնուին Ա. զօրաբանակէն քանի մը սպաներ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԷՆԳԻՐԷՐԱՐԱՆԸ

Դաշտական նախարար Նէձիմտին պէյ, առջի օր, Պուլկարներու էնգիրքարանը այցելեց և արձանագրել պատուներով ընդունուեցաւ։ Ընդունելութեան դահլիճին մէջ էնգիրքին կողմէ, կարճ բառնոխօսութիւն մը ընելով չնորհակալութիւն յայտնեց նախարարին այցելութեան համար։ Յետոյ էնգիրքը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Սուլթանին արեւշատութեան եւ օսմ. պետութեան բարգաւաճումին համար։ Նախարարը չնորհակալ եղաւ փոխադարձաբար։ Այդ տեսակցութիւնը քան վայրկեան տեւեց։

ԹԱԼԱԹ ՊԷՅԻ ՅԱՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թանինի խմբագիր մը երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյի հետ, Բուլմելի կատարած ուղեւորութենէն դարձին։ Նախարարը նախ հերքած է սա տեղեկութիւնը թէ քրիստոնեայ բնակչութեան զէնքերը կը հաւաքուին և իսլամներուն զէնքերուն ձեռք չի դպցուիր։ Թալաթ պէյ հաստատած է թէ զինաթափութիւնը վերջանալու վրայ է։ Սէրէզի, Կէվկէլիի և Եէնիճէի մէջ բոլոր զէնքերը հաւաքուած են. նոյնպէս Սքիւպի, Բարաթովոյի, Քոմանովոյի և Բրէչովոյի մէջ. իսկ Բէօրբիլիի և Իշթիպի մէջ կը շարունակուի։ Թալաթ պէյ նոյնպէս հերքած է այն լուրը թէ քրիստոնեայ բնակիչները խոչտանգումներու կ'ենթարկուին։ Ընդհակառակը, հաստատած է զինաթափութիւնը բոլորովին մեղմութեամբ կը կատարուի Սէրէզի մէջ։ Կրօնականներէ բաղկացած յանձնաժողովի մը միջոցաւ տեղի կ'ունենայ զինահաւաքութիւնը։ Նախարարը յայտարարած է թէ Մակեդոնիոյ Պուլկարները կը հեռանան իրենց ծննդավայրէն օ՛չ թէ զինաթափութեան խստութիւններուն պատճառաւ, այլ լեռնական զինուորներ սպաննուած են այդ զափոխական քմիթէներու երեսէն։ Պուլկար քահանայ մը, այդ անձերուն խորհուրդ տուած ըլլալուն համար, յեղափոխականներու կողմէ սպաննուած է։ Նախարարը ի վեր հանած է պուլկար բնակչութեան հաստատմութիւնը և հրապարակներու հանդէպ ընած ուղիղ ընթացքը։ Թալաթ պէյ ծանուցած է թէ մասդիր է Նախարարաց Խորհուրդին օրինագիծ մը ներկայացնել, որուն համաձայն, խիստ գատիմներու պիտի ենթարկուին զէնքերու հաւաքումէն յետոյ զէնք ունեցողները։ Նախարարը չատ լաւատես կարծիքներ յայտնած է Ալպանիոյ կացութեան մասին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Կայս. Պանքայի Դալաթիոյ, Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակները փակ պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի, 15 օգոստոս։

ՌՈՒԲԻԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՐԸ

Հակառակ Ռուսիայէն եկած չոգենաւերուն դէմ դրուած քարանթիայինին, Բաքէի Իմիրեքի չոգենաւը, երէկ առաւ ճամբայ եկաւ դէպի Մարսիլիա։

ԱՋԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԵԱՆԻՑ

Երէկ գովեռով կը խօսէի Գնէլ վարդապետի առաջարկներուն մասին որով կ'ուզէր բարեփոխումներ ներմուծել հայ եկեղեցւոյ արարողութեանց եւ ծէսերուն մէջ։

Այսօր կրկին կ'ուզեմ անդրադառնալ այդ խնդրին եւ դիտել տալ թէ ազատամիտ վարդապետին առաջարկները որքան ալ դէպի առաջ քայլ մը ըլլան, չատ անբաւական ու առերեւութին են։ Եկեղեցին, եթէ իր գոյութիւնը պահել կ'ուզէ, աւելի արմատական բարեփոխումներու պէտք ունի և այդ բարեփոխումներէն չատերը կարելի է դիւրաւ կատարել, քանի որ ոչ է առնչութիւն չունին հաւատոյ վարդապետութիւններու հետ։

Այսպէս, օրինակի համար, ինչ պէտք կայ զ՝գաթի և զանգակահարութեան օրուան զանազան ժամերուն, պատարագի յուղարկաւորութեան, եւն. պահուն։ Այդ զանգակահարութիւնները եկեղեցւոյն դրբաջիներուն գլխի ցաւ պատճառելէ ուրիշ, ոչ ոք հոգեկան չինէ բան մը չունին։ Չեմ գիտեր, բայց գուցէ առանօք զանգակները պէտք մը կը պատասխանէին, բայց այսօր ապահովաբար գոյութեան ոչ է իրաւունք չունին։

Պէտք է վերցնել այդ անօգուտ և անիմաստ աղմկարարները։

Նոյնպէս ծիծաղաշարժ և անիմաստ աւանդամոլութիւն մըն է եկեղեցականներու երկար, կանացի զգեստներն ու խարտիսը, որոնք իրենց տեսակ մը օրձէնգներու կերպարանքը կուտայ, ուանց բանաւոր պատճառի։ Լաւ կը յիշեմ որ տարիներ առաջ Սուքիաս վրդ. Պարոնեան, որ հիմա եկեղեցական մըն էր, պատմական փաստերով ապացուցած է թէ եկեղեցականներու մանաւոր տարազ հագնիլը ոչ է պարտաւորիչ կանոն մը վրայ հիմնուած չէ, այլ պարզ սովորութիւն մըն է և, հաւատարիմ իր սկզբունքին, Պարոնեան վարդապետ, Բարիզի մէջ, մինչեւ իր մեռած առենը, ազատականի մը պէս կը հագուէր և haute forme գլխարկով մատուռ կուգար պատարագելու։ Եւրոպայի առաջնորդ Իւթիճեան արքանան ալ միշտ որքէնկՕրով տեսած եմ Բարիզ կամ Մարսիլիա, նոյնն է նաեւ Մանչեսթրի առաջնորդը։ Միայն Բարիզի հոգեւոր հովիւ Ֆիլարեան քահանան յամառեցաւ իր եկեղեցական զգեստին ու Խալիֆովով մնալ, աչքը առնելով Բարիզի սահակներուն ծաղրածութեանց ենթարկուիլ։

Վերցնենք այդ խալիֆն ու ճիպ պէները եւ եկեղեցականներն ալ թո՛ղ մարդու պէս հագուին։

Յիսուս լեռան քարոզները խօսած ատեն գլուխը խալիֆ չունէր։

«Զափաւորել եկեղեցւոյ Ս. Սեղանեռու վրայ չափազանց զարդեղինաց և մոմեղինաց չռայլեամբ», կ'առաջարկեն Գնէլ վարդապետ և կրօնական Ժողովի վեց քահանայ անդամները։ Ես պիտի առաջարկէի բոլորովին վերցնել այդ մոմերը, զարդեղէնները, ծաղիկները, խունկն ու բուրվառը, որոնք ոուէ կապակցութիւն չունին քրիստոնէական վարդապետութեան հետ և միայն հեթանոսական արարողութիւններէ ժառանգութիւն մնացած են մեզ։

—Բայց քու ըսածդ բողոքականութիւն է, պիտի գոչեն ոդէտներն ու միամտները։

Բայց բնաւ երբեք, որովհետեւ բողոքականութիւնը՝ չէ հիմնուած՝ արտաքին ձեւակերպութիւններու զանազանութեան վրայ, այլ հաւատոյ տարբեր վարդապետութեան վրայ։

Եթէ մեր եկեղեցին արտաքին ձեւով նմանի բողոքական տաճարի մը, մի՞թէ բողոքական եղած կ'ըլլանք։ Այդ արտաքանութեամբ այսօր մենք զվեզ հռոմէական կամ օրթոտոքս համարելու ենք, քանի որ մեր եկեղեցին իր արտաքին ձեւովը յար և նման է անոնցինն։

Եթէ մեր կրօնաւորները և հաւատացեալները կ'ուզեն որ Եկեղեցին տակաւին տեւէ, պէտք է ջանան զայն արդիացնելու։ Իսկ եթէ կռուած մնան յամառ աւանդամոլութեան մը, եթէ մէկ կողմ չնետեն անհեթեթ ու անիմաստ ձեւապաշտութիւնները, այն ատեն ապահովաբար զայն ի կորուստ պիտի մատնեն։

Բանի որ բարենորոգման հոսանք մը կայ հայ եկեղեցականութեան մէջ, թո՛ղ աւելի արմատական ըլլայ այդ։

Կիսակատար միջոցները միշտ աւելի վնասակար են քան՝ օգտակար։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԽՍՈՆ ԺՈՂՈՎԸ

Խան Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պարիրքք հօր եւ զբաղեցաւ հեռաւեալ խնդիրներով։ 1.— Երուսաղէմի թեղապահութեան խորհրդական Տրդատ եպս. Պալեան տեղեկագրով մը զրկած էր Ս. Աթոռին նախորդ տարուան մատակարարութեան հաշուեցոյցը եւ ներկային ելեւմտացոյցը, ծանուցանելով գլխաւորաբար թէ վերջին եռամսեայի մէջ 1050 ոսկի վճարուած է տուրքաւոր պարքերու և թէ օրքան օր ներկայ տարիէն ելեւմտացոյցը 75,000 զրշ.ի բաց մը ցոյց կուտայ սակայն կարելի է զայն հաւասարակշռել խնայողութիւններով և յաւելուածական հասոյթներով։ Ժողովը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Տ. Տրդատ Արքեպսկոպոսի մատակարարութեան գործերու մէջ ձեռք բերած այս յաջողութեանը համար և դիտելով որ ասկէ առաջ նմանօրինակ հաշուեցոյցեր եւ ծրագիրներ ներկայացուած և յանձնուած էին Խճճաստաեան էֆ.ի, ի ուսումնասիրութեան, յանձնեց և այս գրերը յիշեալ Ժողովականին բարդատական ուսումնասիրութիւն մը կատարելու և յայտագրելու արդիւնքը։ 2.— Իզմիրի առաջ. փոխանորդը տեղեկութիւններ կուտար վերջերս պատահած ցաւալի դէպքին նկատմամբ և կը խնդրէր փութացնել առաջնորդին ուղեւորութիւնը։ Ժողովը ցաւով լսեց այդ աղէտալի միջադէպին մանրամասնութիւնները և հաստ ըլլալով միանգամայն որ նորընծայ առաջնորդը պատրաստուած է արդէն մեկնելու և կ'սպասէ պերթին, յանձնեց գործակատարութեան փութացնել պերթին գործողութիւնը։ 3. Տրապիզոնէն հեռագրով մը գանգատ ուղղուած էր թէ մինչեւ առաջ. տեղապահը արուած էր Խանասորի նահատակներու համար հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել եկեղեցիին մէջ, Գաւառ. Ժողովը արգիլած է և անօրինութիւն կը խնդրէր։ Ժողովը որոշեց այս մասին բացատրութիւն պահանջել վիճակին առաջ. տեղապահէն։ 4. Խարբերդի գաւառ. Ժողովին կողմէ վիճակին առաջնորդի ընտրութիւնը կատարուած և յայտագրուած էր թէ Արչէն՝ վրդ. առաջնորդ ընտրուած է։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրը եւ հաստատեց կատարուած ընտրութիւնը, 5.— Խնդիր Սիմէոնեան եւ Աւետիս Սուքենեան էֆ.ները ներկայացան Ժողովին եւ բացատրութիւններ տուին Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեանի վրայ, գլուխնուած կալուածներուն մասին, յայտարարելով թէ Ղեւոնդ վրդ. պատրաստ է Ազգին վերադարձնելու միաբանական օրինաց համաձայն իր վրայ գտնուած կալուածները։ Ժողովը իր յիշեալ էֆէնտիներուն տեղեկութիւնները լսելէ յետոյ իր կողմէ պատուիրակ կարգեց Խճճաստեան Հակէ էֆ.ն փաստաբանական յանձնաժողովին մօտ, փութացնել տալու համար այս խնդիրներուն կարգադրութիւնը։

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Ճուսմա Պալաի Հայ զինուորներուակէ առաջ գանգատած էին Պարիրքքարան թէ տեղւոյն պատճառաւ զրկուած են հաղեւոր մխիթարութենէ։ Պարիրքքարանը այդ առթիւ գրած էր պատերազմ. նախարարութեան, որ պատասխանած էր թէ ամէն տեղ կարելի չէ եկեղեցի չինել և նոյն իսկ չատ տեղեր իսլամ զինուորներու համար մզկիթ չկայ։ Հայ զինուորները դարձեալ գանգատած ըլլալնուն համար, Պարիրքքարանը առջի օր նոր թաղրիրով մը խնդրեց պատերազմ. նախարարութենէն որ եկեղեցի չգտնուած տեղերը Հայ քահանաներ զրկելու արտօնութիւն տրուի։

ԱՏԵՏԼՈՒԹԻՒՆ

Ս. Պարիրքք հայրը երէկ այցելութիւն տուաւ հրէից Խախամապետին։

ՖԷՐՄԱՆՆԵՐ

Գործակատարութեան միջոցաւ դիմում եղաւ Բ. Դուռը ծանանու համար Գոնեայի մէջ չինուելիք վարժարանին և Խարբերդի եղեղէգի գիւղի եկեղեցիին Կայս. Ֆերմաններ։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վանայ ազգապատկան բայց անգործածելի գերեզմանատունը, վերջերս կարգ մը անձերու կողմէ ոտնձգութիւններու ենթարկուած էր. տեղւոյն առաջն. փոխանորդը այս առթիւ բողոքած ըլլալով պատրիարքարան, թաղրիրով մը դիմում եղաւ վարչութեան, որ հեռագրով հարկ եղած հրամանը տուաւ Վանայ իշխանութեանց։

ԴԻՄՈՒՈՄ

Գաւառացի հայ ջրկիրներ, հակառակ անոր որ մայրաքաղաքիս այլ և այլ թաղերու աղբիւրներուն մէջ իրաւունքներ ունէին, իրենց այդ իրաւունքը չէր յարգուեր թուրք սպաներու կողմէ։ այդ գաւառացիներու իրաւունքը պաշտպանելու համար այսօր Պարիրքքարանի գործակատարը քաղաքապետին դիմում պիտի ընէ։

ԶՈՒԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պօլսահայերու ծանօթ տարազագործ ջութակահար Պ. Դաւիթ Դաւթեան, որ մէկ քանի ամիս առաջ անցնելով՝ քանի մը նուագահանդէսներ տուաւ. մեծ յաջողութեամբ, այժմ վերադարձեր է կովկաս և, ինչպէս ֆր լսենք, մօտ օրերս չարք մը համերգներ պիտի կազմակերպէ Բորժոմի, Սուրմի, Աբասթումանի մէջ։

ԱՆԵՒ ՊԵՂԱՒՈՐՆԵՐԸ

Անեի մէջ Բրօֆ. Մարրի պեղումները առաջ կը տարուին մեծ յաջողութեամբ։ Բացուած է քաղաքին հին գլխաւոր փողոցներէն մէկը։ Փողոցին երկու կողմէն գտնուեցան բնակարաններ և բակեր։ Տեղ մը երևան ելած է հիւրանոց մը, որուն մուտքը չիթակ փողոցն է։ Հետաքրքրական է նաև ջրանցք մը՝ չինուած խողովակներ դրութեամբ, որ ջուր կը մատակարարէ եղեր արքայական պալատին։ Դեռ յայտնի չէ թէ ո՛ւրտեղէն կ'առնուի եղեր ջուրը։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Իզմիրի հայ ծանօթ փաստաբաններէն Նազարէթ Հիլմի էֆ Ներքսեան որ ամիսէ մը ի վեր Բարիզ կը գտնուէր, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։ Համակրելի փաստաբանը մէկ քանի օր Պոլիս անցնելէ ետքը, պիտի վերադառնայ Իզմիր։

Ա.ՀԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգ. հիւանդանոցին համար հիւանդապահներու, հիւանդապահուհիներու և յիմարապահուհիներու պէտք կայ։ կը հրաւիրենք որ փափաքողները ուղղակի ներկայանան հիւանդանոցի ներքին տնօրէնութեան ամէն օր։ Դոհացուցիչ վարձատրութիւն։

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Զօրեքշաբթի յուլիս 7-ին Թիֆլիսի առաջնորդարանի մէջ տեղի ունեցաւ ճարտարապետներու և նկարիչներու յանձնաժողովի նիստը խորհրդակցելու Վեհարանի շինութեան մասին։ Բացի անցեալ անգամ յիշուած անձերէն՝ այս անգամ ներկայ էին նաև ճարտարապետներ Բօգոյսկիյ, Զօհրաբեան և Լիսիցեան, և քանդակագործ Նիկոլաեֆ։ Ընդամենը 15 հոգի։ Գ. Բաշինջաղեան յայտնեց, որ Վեհարանը չինող ճարտարապետ Զօհրաբեանը կը ծանուցանէ ժողովրդականներուն Վեհարանի յատակագծի հետ։ Ժողովականները յայտնելով կարծիքներ աչքի առաջ պէտք է ունենան, որ անոնք սահմանափակուած են որոշ նախանշումով և սենեակներու թիւով։ Զօհրաբեան ներկայացուց չինութեան ուրուագիծը հինգ նկարներով, որոնք կախուած էին առաջնորդարանի սենեակի պատին։ Ապագայ Վեհարանը ընդարձակ չինութիւն մըն է օրուն վերնայարկը դեռեղուած պիտի ըլլան կաթողիկոսի սենեակները, ընդունելութեան սրահը, հանդիսարանը, պատուաւոր հիւրերու ապատարանը, իսկ ստորին յարկին մէջ դիւանատունը, գանձարանը ու հիւրասենեակներ։ Վեհարանի մուտքը նշանակուած է այն առանցքի վրայ որ կը տանի Վեհարանէն դէպի Մայր-Տաճարը։ Սենեակները ընդհանրապէս լուսաւոր են. բայց կեդրոնի մօտ եղած սենեակներու համար կը պահանջուի լոյսը ուեւցնել։ Պատշգամներ կան մէկ քանի տեղեր բայց ընդարձակ չեն։

Վեհարանի փաստաթուղթը դեռ վերջնականապէս չէ ծրագրուած նոր խորհրդակցութիւնը պիտի նպաստէ անոր ծրագրին կատարելութեանը։

Խորհրդակցութեան միջոցին նպաստակայարմար դատուեցաւ ընտրել յատուկ ենթայանձնաժողով մը, բաղկացած մէկ քանի անձերէ որ մասնագիտօրէն պիտի քննէ բոլոր կէտերը և պիտի ներկայացնէ յանձնաժողովի ընդհանուր նիստին։ Ա. Բալանթար առաջարկեց ընտրել տեղեկարար մը, որպէսզի մշակէ հարցակէտերը, նախապատրաստէ նիւթերը և արագացնէ մշակութիւնը։ Ընտրուեցաւ ճարտարապետ Բօգոյսկիյ։ Յանձնաժողովը առանձին ուշադրութիւն ցոյց կուտայ դէպի Վեհարանի չինութիւնը, աչքի առջեւ ունենալով որ այդ չինութեան հայակապ և յարմար կառուցումը կը պահանջէ իր կոչման ու դիրքին համապատասխան ուշադրանք և որ նա կարող է գեղեցիկ օրինակ մը ըլլալ հայկական ոճով ու ճաշակով կատարուած գործերու համար ճարտարապետական ասպարէզին մէջ։

Ե. ԱԼՓԻԱՆ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք թէ ծանօթ և սիրուած երգիչ Պ. Ցարուբիան Ալփիար Պարիրքքարանի Եւրոպական լեզուներու քարտուղար կարգուած է, վերջերս բացուած մրցումի քննութեան մէջ առաջին հանդիսանալով։ Այդ քննութեան մասնակցած էին հինգ հոգի։ Մրցման յանձնախումբը չատ լաւ ընտրութիւն մը ըրած է այդ պաշտօնը յանձնելով Պ. Ալփիարի, որուն լեզուագիտութիւնը ծանօթ է։ Մեր շնորհաւորութիւնները։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մեր սոյն էջին մէջ կարդալ ածալեի խնայողութեան վերաբերեալ օգտակար ծանուցում մը։

ԹԱՏՐՈՆ

Թաքսիմի Նուվօ Սիրք թատրոնին մէջ ամէն գիշեր ժամ 9 1/2ին (Ը. Ե.) տեղի կունենայ Բարիզի Բաթէ եղբայրներու Սինէմաթօկրաֆային ներկայացումներ, խիստ հետաքրքրաշարժ յայտագրի մը համաձայն։ Դիները չափաւոր։

***

Նոյնպէս Վաուիլթէ թատրոնին մէջ ամէն գիշեր ժամ 9ին (Ը. Ե.) Ֆինոմինալ անուն Սինէմաթօկրաֆի Ֆրանսական ընկերութեան կողմէ կը ներկայացուին գունաւոր տեսարաններ, գօմէտիներ, առասներ և ծիծաղաշարժ խաղեր։ Սովորական գիներ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՎԷՃԸ

ՆՈՐ ԹԱԳՐԻՐ ՄԸՆ Ա.Լ. ՄԵՐԺՈՒԱՆ

Ցունաց Պարիրքքարանի Խառն ժողովը երէկ նիստ գումարելով զբաղեցաւ ազգ. ժողով գումարելու մասին դատական նախարարութեան տրուած թագրիրին մերժուելուն խնդրով։ Երկար վիճաբանութիւններէ յետոյ որոշուեցաւ խիստ կարճ բողոքագիր թագրիր մը գրել և խորին ցաւ յայտնել սահմադրական նախարարի մը կողմէ մինչեւ հիմա առաջին անգամ ըլլալով սչ-իսլամ ազգի մը պատրիարքին թագ.րիրը մերժուելուն համար և բուռն կերպով պնդել նախկին որոշումին վրայ։

*** Վերջին պահուն կը տեղեկանանք թէ երէկի Խառն Ժողովի կողմէ պատրաստուած թագրիրը ներկայացուած է դատական նախարարին և եպարքոսական փոխանորդ Նէձմէտտին պէյի, որ դարձեալ մերժած է։

ՅԱՐՁԱԿԱԼՈՒՄ

Պէրութէ կը հեռագրեն Բ. Դրան թէ Քէֆէր Սապտ գիւղին բնակիչներէն մէկը Դազիկլէ գիւղին բնակիչներէն մէկը ըսպանած ըլլալուն համար, կարգ մը գիւղացիներու կողմէ յարձակում գործուած է։ Այդ միջոցին երկու ռուսահպատակներ— առևանգուած և գերմանացի հրեաներու ինչքերը կողոպտուած են։ Զինուորական ուժ զրկուելով ետ դառնուած են յիշեալ անձերը եւ ինչքերը։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱԶՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՐԱՅՈՒԹԻՒՆ, ՔՈՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ։

Վ Ր Ա Ց

ԲԱԶՄԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱՍ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԱՆՍԻԱ ՏԸ ԶԱՌԱ

ՍԷՆ-ՌԻՊԻ ԽԱՆ Դ.Ա.Լ.Ա.ԹԻԱ.Կ.ՊՈԼԻՍ

Դրծակալներ, բլաթիէներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏԵՒԱՌԻԹՆԵՐ

ՄԱՅԷՐ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

ԳԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ

ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ

ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԹԻՐԻՆԿ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Ժամացոյցի ընտրութիւն ընելէ առաջ, կարդալ Դ. էջը Նէօչաթէլի (Զուիցերիա) ասպարաչխական դիտարանին պեսական մրցման պաշտօնական արդիւնքը։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Թիմպէքի Բոհորիքի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ 1910 Օգոստոս 1/14էն սկսեալ պիտի վճարուին նոյն թուականին դադարեցուցած աւարտած թիւ 35 կարգը ու նոյն փոխառութեան անցեալ յուլիս 1/14ին վիճակահանութեան մէջ ամօրքի ելած պարտաթուղթերը։ Թուակիր պօռտրոներուն հետ ներկայացուցած կարգներուն ու պարտաթուղթերուն փոխանէն ստացագիր մը պիտի, որուն որ իր թուականէն 10 օր յետոյ պիտի վճարուի Օսմ. Պանքային Ղալաթիոյ մնաուկէն։ 12—4

ՎԷՐԼՈՒԾՈՒԹԻՒՆ ՅՈՅՍ ՏՈՒԱԾ ԲԷ

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

ԻՆՆԻՆ կաւարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ խորհրդուն միաձայն ճանաչեն համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մրն է տղոց եւ պարարտացմանեռու համար։

50 33

Միքմէյտ Պրէնտ Սուիս Միլք

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

մեն անօգտ որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունին զայն

ՄԻԼՔՄԷՅԴ ՊՐԷՆԴ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԳՈՒՆԱՅՆ ԵՒ ՈՒՏԱԾՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

30—33

ՉԱՎՈՒՃՕՂԼԷՒ ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԾԽԱԼՈՅՏ ՄԱՔՈՒՈՅՑՆ ԿԻՑ

Թիւ 14

Խարխանիշ մարքայով ծանօթ մեր սիկառի թուղթին չատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Առանց դէմ դառ բացուած է մեր կողմէ։ Բնաւի մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի ծխախոտի մաքսատան կնիք Թիւ 14 վաճառատուն դիմել։ Կարգ մը մանրավաճառներ, ծխավաճառներ, աւելի շահ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քշեն մեր ընտիր թուղթերուն տեղ։ Մխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խարխանիշին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ տպուած չորս դրոշմին ու 14 թիւին, նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին աշնուութեան։

Ole RUSSIE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Մայիս

Կիր. 25/8 Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէան և Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։

Եչ. —— Օտեսա. ժամը 4ին։

Դշ. 27/10 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Հռոդոս, Մէրսին, Խաքէնտէրուն, Թրիպոլի, Գէորտիթ, Հայֆա, Եռաֆա, Բեռութ և Աղէքս. ժամը 4ին։

Եչ. 29/12 Օտեսա. ժամը 10ին։

Շբ. 1/14 Խէրսոն, Սինօպ, Սամսուն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ և Պաֆում. կէս գիշեր առաջ ժամը 10ին։

Շբ. 1/14 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։

Կիր. 2/15 Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆ

Մանիֆաթուրայի և սեղանաւորական գործերով զբաղող հնագոյն Տան մը մէջ երկար տարիներ պաշտօնավարած փորձառու հմտաբարոյ մը որ բացի հայերէնէ գիտէ նաեւ տաճկերէն և ֆրանսերէն լեզուներն և հմուտ է կալուածական գործոցութեանց հն։ շաբթուան մէջ մի քանի օր արամադրելի մնալով կը փափաքի այցելու պաշտօն ստանձնել չափաւոր պայմաններով։ Խիստ պատուոյ յանձնարարութիւն և երաշխաւորութիւն։ Դիմել խմբագրատուն։ 5—3

ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԻԶՆԵՐԸ

Ուսուցիչ և Վարժուհի ընտրելու հնար կրնան և պէտք է դիմեն ԴԱՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԷՆ (Սեթեան խան, Մալա Թաշ, Կ. Պոլիս) Մեր ժամ տրամադրելի են ձեռնհաս պաշտօնեաներ՝ ամէն տեսակ հանձնելու պաշտօնեաներ։

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԿԸ ՓԱՓԱԳԻ ԻՐ ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐՈՎ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

„ԹԱՌՆԱՍՕՒ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 288

ԱՆՀԱԻԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

6 հապիճէ լուսանկար՝ բլաթինատիպ 40 ղր.
6 հապիճէ լուսանկար՝ փայլուն 20 ղր.
Գունաւոր լուսանկար. բնական մեծ. 120 ղր.
12 հապիճէ լուսանկար՝ բլաթինատիպ եւ մէկ ակրանատիական 108 ղր.

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԽՆԱՄԵՍԱԼ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ԻՐՂԱՆԵՐԿ ՆԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՏԱՔՍԻ, ԿՏԱՒԻ ԵՒ ԹՈՒԱԼ ՎՐԱՑ

կ'ուզե՞ս որ ամէն կերպով գոհ դառնաս, փութա՝ լուսանկարուիլ «ԱԻԻՆԱՆ»ի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աւստրեւամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պաստակ ունին։ Մնունդը խնամով։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Տարբերի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկէլէսի փողոց։ Լոյս Օթելիէն գործակալութեան նախն չէնքին դիմաց և Արապեան խանին կրեռ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆուրոն

Կեդրոնատեղի՝ Վիեննա.

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աստսիկ, Պիէլիջ, Պրաղա, Պօղէն, Պրուն, Բէյթա, Զէրնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Բլանկէրֆուրթ, Բրակա, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրաք, Բրօսիլ, Բրզլիմիլ, Ս. Բոլիէն, Թուրնով, Թէբլից, Թէյչն, Վիրաշ և Նեչիթատ։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր ասնդ ձգուելու փոխարէն։ Առևարական թուղթեր կը ղեղէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդոսկիներ եւլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն հնագոյնագոյն Սեցուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, 0/0ին 3½ տոկոսով և իր յանձնորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ տոկոսը յիսուն ղրուշէն։

«Սէրֆ» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

COMPAGNIE ROSSIA PARIS

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրգ, իր մասնաւոր տեղին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Նրախաւորութեան գումար	187,322,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000 »
1908 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վոյվոտա, Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիւրիզղատէ խան, Աչբը Եֆէնտի Ճատէսի, թիւ 26

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻՋ 59

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 ֆր.

ԿԵՆԴՐՈՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆՈՒՆԴԵՐ

Դարվոյա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլս), Մանաստիր, Գիւլեզ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Նէրսպէկեան Թուրքի՝ ու Անգլիոյ և Նէրիսարի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ մէջ օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու գնում և վաճառում։ Ամէն տեսակ հրամաններ կը կատարէ։ Ամէն տեսակ բոլոր հրապարակներուն վրայ, Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Ամանաթներ կ'ընդունի է ամ. վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսեան դրոյ ոչ-ոյանամանաժներով։ Վերջիրեալ տեղանքներուն ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լուսաղոյն պայմաններով։ Պանք տը Սալոնիք գոյքը վճարելիներու համար մի Ինդոսական Մնուկ մը ունի, շատ իրատաւոր պայմաններով։

ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՔ

Տիկիններ՝ և օրիորդներ՝, ձեր ամառնային գնումները ընելէ առաջ, անգամ մը այցելեցէք Լամպրօրլոյ եղբարց «Աթէնքի վաճառատունը», որ կը գտնուի Բերա, մեծ փողոց, Բանայիա եկեղեցիին քով, Բասաժ Հաճօրլոյ, թիւ 278։ Ամէն օր մեծ քանակութեամբ կը հասնին զանազան գոյներով կերպասեղէններ՝ մետաքսէ, բուրդէ ու կտաւէ, կանանց քօսթիւմ-թայեէօրներու և ըռէնկօթներու համար։ Այդ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ կարնիթիրներ և զանազան գոյներով ժապաւէններ, մետաքսէ հովանոցներ, 30 ղրուշէն սկսեալ պլուզներ, ժիլեթներ, ձեռնոցներ, գուլպաներ, քօղեր, ճերմակեղէններ եւլն։ Լամպրօրլոյ վաճառատան մասնագիտութիւնն է վերջին դրութեամբ սեղմիրաններ, չանթէքլէր, ֆուչոներ եւլն։ Մասնաւոր ճիւղ մը կայ այրերու և տղոց համար։ Գնորդները կրնան վստահ լլալ որ սոյն վաճառատան մէջ ֆարեի է 0/0ին 50 չան մը ունենայ, ուրիշ վաճառատաներ հետ բաղդատմամբ։

Առօրեայ դարեցին գործածեան

WILSON LINE

HULL-CONSPLE-NOVOROSSISK-ODESSA

ԴՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԷՔ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ալպանս	1069	Տիրա	4311	Հիտալիա	1531	Մարսէլլս	3709	Սարֆս	1119
Ալգէթ	3607	Տոմինս	938	Հիմատա	3720	Միքաստ	3557	Տիրիս	1735
Անտէլս	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիա	119
Ամիստաքս	2277	Տրուքս	1713	Հուսկէդ	595	Մանդէսիլս	3419	Սգէքս	1203
Պաստիս	1822	Տիմամս	504	Իսիս	2354	Մուսիլլս	3419	Թասոս	1323
Պորտիս	1264	Էպէս	3464	Իսանս	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլոյն	1546
Պրիֆիալս	4481	Ելսաքաստ	1520	Ճիլս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէյլս	1371	Լցաքս	1841	Ռիէսս	1053	Խնթարիս	4036	Թուլէս	1470
Դուիրս	1837	Ֆիրս	954	Ռոլինս	2307	Օրլանս	1535	Ուրպինս	242
Գաքէս	1944	Ֆիլիանս	1828	Ռոնս	1700	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գաղս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիքակս	2729	Տրանսիլվանս	4582	Էքսանթս	2272	Բիսլոս	3329	Վաքիուսն	2391
Սուսէթս	1831	Կալիէս	3060	Լիվերսս	1643	Բիրնալս	1553	Եէս	1350
Դիորտաս	4235	Կիլիանս	1143	Լորինցս	3191	Բոլս	1613	Զէցս	1700
Գոնկս	2905	Կոզս	1011	Մալմս	724	Բոսէս	1789	Թորս	
Դարոս	895	Կրասս	1895	Մարէնքս	1273	Բոզտիս	136	Մայոն	

Վիկս չոգենաւը, նաւապետ Հարգօրտ, Թօքիս չոգենաւը, նաւապետ Թարն, հոս հասած են։

Միհաս չոգենաւը, նաւապետ Թօրը, օգոստոս 15ին հոս կը սպասուի։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՅՕ

Թիւ 22—24, Գիւլիւ Մէլէք խան, Ղալաթիա։ 84

BANQUE D'ATHENES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

50.000,000 Տրախմի

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

9.275,000 Տրախմի

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Ալեքսանդրիա, Դամիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Բավալա, Իզմիր, Բասնթի, Սէրէզ, Սամոն, Տրապիզոն, Բիռա, Եանեա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վոլո, Շիրա, Բալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Բէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԳԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատնոյ վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու ղեղջում, առնելիքի գանձում, վարկագիրներ չրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձի մը փոխարէն։ Զեղջ և գանձում ամէն կարգի կարօտներու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ. — Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով 0/0ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական նիւթ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէնխանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաեւ լամասոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի չատ չափաւոր վարձի մը փոխարէն, իր յանձնորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր բրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Գ. ՄԱՏԱՍ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE

Pour le commerce étranger

Հիմնուած՝ 1871ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՐՈՒԲԼԻ

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆՈՒՆԴԵՐ. — Քալաքնիֆօթի սակարան, Սենճայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօթ։

ՄՍՏՆԱՃԻՒԼԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքէքերման, Արթանկէլ, Աստրախան, Արանէր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթէրինոտար, Էլիզավէթգրատ, Իսմայիլ, Կէրսոն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէյէն չուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովոռոսիսք Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բաքրօֆսքայա-Սլօպոտա, Բուլդավա, Ռիգա, Ռիտաք, Զօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմֆերոպոլ, Զիսթօրոլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վլատիմիր, Վոլոգտա և Վօռնէժսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ակէքսանդրիա (Խերսոնի մէջ), Գօարիէց, Եւրաքօրի, Քաքովքա, Նիքոքոլ և Սրօլա։

ՄԱՍՆՈՒՆԴԵՐԸ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Լոնտոն, Բարիզ, Փրնէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քմիթիոնով՝ վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավաստակի «Սէյֆ» դրամարկղներ։ Խնայողական Մնուկ նպաստաւոր տոկոսով։

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

Լոյս տեսաւ Գ. Լուսինեանի ֆրանսահայ մեծ բառագիրքին Բ. հատորին 34րդ պրակը։ Հաւաքողք պէտք է փութան լրացնել իրենց պակսած պրակները։ Գործը քիչ ատենէն կատարի։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ արկն.	108 ղր.
» » » վերամ.	60 »
Գաւառներու համար արկն.	108 »
» » վերամեակ	60 »
Արտասահմանի հմ. տարեկան	35 ֆր.
» » վերամեակ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հաղորդի փոփոխման համար 2 ղրշ.։ Բաժնեգիրներ անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը տպարկուին. դրամ դրկելու ամենադիւրին եւ ասան միջոցը Մանդատն է։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490էն աւելի պատուոյ վկայական և չքագրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սերայի դիմաց։
Կալաթա 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւտու։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13
Սկիւտար) Զարշը Պոյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիրոյ Օղլուի առանը։ 61

„ԼԱ ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ„

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

ԷՔՍՊԼՈՏԱՏԻՎ ԱՅՑԵՐԸ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և լուսաբանութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3.000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՈՒԼ ՓՕՂՈՑ, ՊԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն արամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիսի 15ին գրուած գումար՝

21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՃԱՆԷԻ ՔԱՐԱՓ

ՏՆՕՐԷՆ
Փ. ՊԷՊՈՒՆԻ 6—36

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828—1829

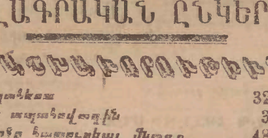

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԲԱՐԻԶ

9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՊԱՊԻՊԱՆՔԱԳՈՅՆՔԻՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հաստատեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրեալներուն։

Աքսէլքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակագոյն. նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ա՛ն է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ոճան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՆ, ԴՐԱՄՕԳԻՏԻ, եւլն. եւլն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՆՍԷՐԼԵԱՆ
Գլխ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ։ Քաղքէրէք Օղլու Բուռաժ։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՊԷՊԷՔԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Մովեզերքը հաստատուած այս պարտէզը հինգնալի տեսարան մը ունի։ Ընտիրները առաջնակարգ են և գիները չափաւոր։ Մայիս 30/12 յունիսէն սկսեալ, ամբողջ ամրան եղանակին նուագ ամէն ուրբաթ ու կիրակի օրերը, ժամը 8էն (Ը. Թ)։ Մուտքը ազատ է։

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Աւագիկայ դպրոցական չորսին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մեծաքանակ մը տրամադրելի է ազգ. վարժարաններու համար։ Դիմել Դաւթեան Գործակալութեան, Սեթեան խան, Մալա Թաշ։